

LIPOVEC

Noviny obce Horné Srnie • lipovec@hornesrnie.sk • ročník XXIX • 1/2020

Vlára predstavuje zachovalý tok, pretekajúci celou obcou Horné Srnie. FOTO: LADISLAV JURA

Živé poklady v povodí rieky Vlára

Dominika Mynářová

Počas zimnej prechádzky ste možno natrafili na osoby, ktoré sa pohybovali v okolí rieky s ďalekohľadom v ruke. Pravdepodobne nešlo o náhodných pozorovateľov, ale o odborníkov, ktorí sa zaoberajú sčítaním vodného vtáctva. Bohatstvo rieky Vlára však spočíva aj vo výskyte iných vzácných živočíchov a rastlín. Aj preto bolo na úseku od hraníc s ČR po intravilán obce vytvorené územie európskeho významu – Chránené areál Vlára.

Medzinárodné sčítanie vodného vtáctva sa každoročne

uskutočňuje v januári a výnimkou nebolo ani monitorovanie v povodí Vlára. Sčítanie vtáctva na Slovensku realizujú dve hlavné organizácie, a to Slovenská ornitologická spoločnosť, ktorá koordinuje napr. zimné sčítanie vodného vtáctva či sčítanie bežných druhov vtákov, a mimovládna organizácia Ochrana dravcov na Slovensku, ktorá monitoruje populácie dravých vtákov a sov. V povodí Vlára sa takéto sčítanie realizuje každoročne od roku 2012.

Priebeh sčítania

Podľa slov zooložičky Sone Štefanikovej zo Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) prebieha sčítanie

tak, že mapovač prechádza prideleným úsekom rieky, potokom, rybníkom a zapisuje všetky druhy vodných vtákov, ktoré spozoruje, a tiež zaznačí ich počet. Všetky údaje sa evidujú v databáze a následne sa s nimi pracuje. Kľúčovým faktorom na zistenie trendov populácií, teda či početnosť istého druhu stúpa, klesá alebo je stabilná, je dlhodobý a koordinovaný monitoring. Sčítanie pritom nemusia realizovať len profesionáli, ale môžu sa doň zapojiť aj dobrovoľníci, ktorí majú skúsenosti s určovaním vtákov.

Jedinečné vtáky

Povodie Vlára je domovom

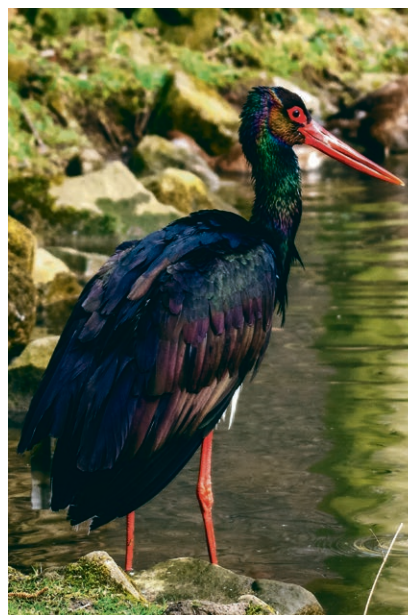

FOTO: PIXABAY / KATHY BÜSCHER

pre viaceré jedinečné druhy vtákov. A ktorý druh je najvzácnejší? „Spomedzi pravidelných hniezdičov by to bol vodnár potočný. Ak by išlo len o zaznamenaný výskyt, bol by to rybár riečny a bocian čierny,“ uvádza ornitológ Radvan Jambor. V tejto súvislosti je nutné dodať, že každý druh, ktorý sa na území Vlára vyskytuje, je chránený, pretože na Slovensku sú zákonom chránené všetky voľne žijúce druhy vtákov.

Podľa ornitológa Andreja Chudého niektoré druhy vtákov na Slovensku ubúdajú, niektoré pribúdajú.

Pokračovanie na str. 6

Ako to bolo

Aj keď sú Vianoce dávno za nami, nedá mi nespomenúť si a poďakovať tvorcom srňanského betlehemu v parku.

Ing. Jolana Hiklová

Nápad vytvoriť betlehem vznikol na jeseň roku 2013,“ spomína pani Mária Horečná (rod. Galiková), „keď sme sa ja a môj brat Jozef u našej mamy rozprávali, že by sa mali priestory amfiteátra v parku využiť aj v zime. Brat Jožko navrhol postaviť tam betlehem. Najskôr to bolo len zo žartu, ale keď sme tento nápad spomenuli v rozhovore pred pani Dagmar Kubičkovou a jej mamou pani Jankou Deváthovou, začali sme náš nápad pomaly realizovať. Pán Július Deváth vyrobil z toho, čo bolo doma a čo dali ľudia, postavy, pani Janka Deváthová ušila krásne kostýmy a pani Dagmar Kubičková namaľovala tváre. Tie boli vyrobené zo sadry.“ Pani Mária Horečná ďalej hovorí, že ona s manželom vyrábali ťavu, ovce

a tento rok pribudol aj oslík.

Predovšetkým sa pri stavbe betlehema stretla skvelá partia šikovných ľudí z Horného Srnia. Drevené konštrukcie vyrobil pán Juraj Svedek a pri stavbe boli vždy pomocníkmi všetci: Jozef Galko, Juraj Svedek, Radovan Horečný, Mária Horečná, Dagmar Kubičková, Janka Deváthová, Július Deváth mladší aj starší, Roman Papierník a Hanka Papierniková.

V roku 2018 sadrové hlavy nahradili plastové hlavy. Postavy každý rok potrebujú opravy, vlhko ich vždy trochu poničí. Obec Horné Srnie ich cez rok uschová v kultúrnom dome a pri stavbe betlehema vychádza realizátorom vo všetkom v ústrety.

Poďakovanie patrí všetkým zanieteným a obetavým občanom Horného Srnia, ktorí sa na tomto krásnom diele každoročne podieľajú.

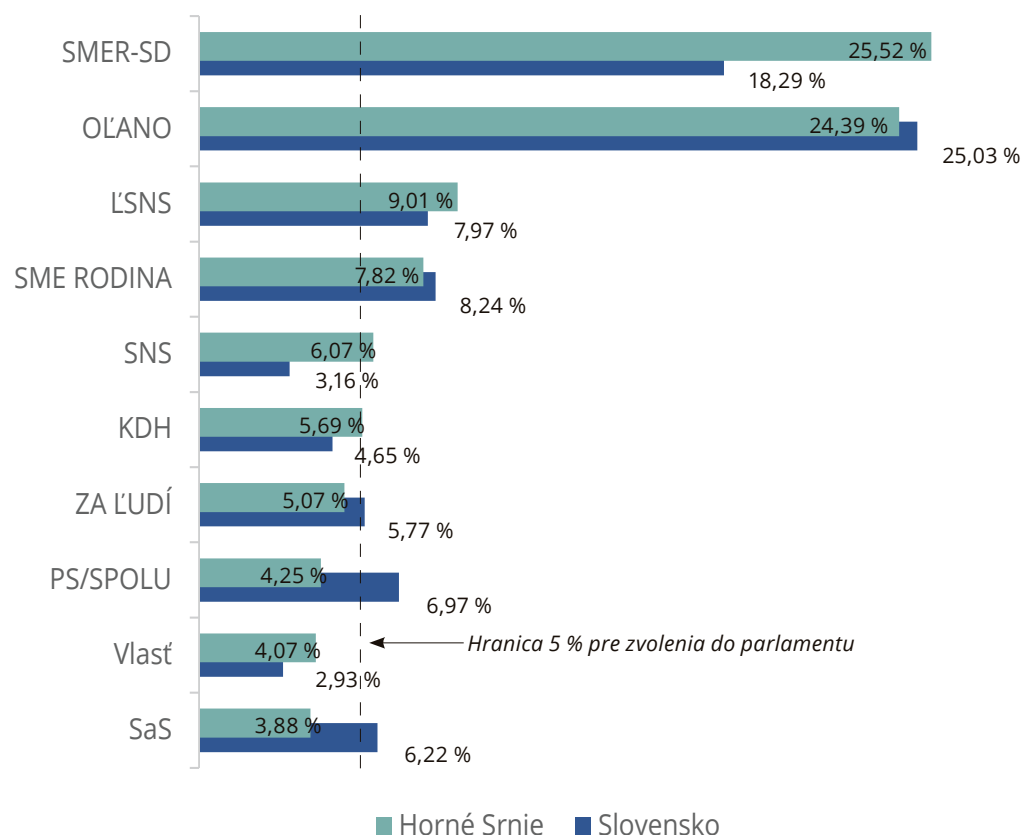

FOTO: MÁRIA HOREČNÁ

FOTO: JOLANA HIKLOVÁ

Výsledky volieb do NR SR

Fašiangy v uliciach

Jarmila Pavlačková

Fašiangy – vyvrcholením fašiangového obdobia býva fašiangový utorok. Vo väčšine domácností vyvoniali šišky, fánky a v uliciach našej obce sa rozoznievali veselé tóny kapely Kurník šopa v zložení: Ferdinand Galko, Dušan Piatrik, Milan Piatrik, Ján Breznický a Pavol Breznický. Spreádzali ich mladé folkloristky, ktoré vyzvrtali našich spoluobčanov. Večer u „Alfa“ ochotní chlapci s vtipným príhovorom pochovali basu.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa zúčastnili ukončenia fašiangov a tým prispeli k zachovaniu tradícií.

FOTO: AUTORKA

Pokojné prežitie veľkonočných sviatkov, veľa milosti, plnosť radosti a hlavne dar zdravia v týchto ťažkých chvíľach praje obecný úrad a redakcia.

Huncútska zábava

Mária Šimáková

Nádherne vyzdobená sála, kostýmy, slávnostné obliečenie, super atmosféra. Áno, ďalší ples je za nami. Tento raz jubilejný, pätnásty. Skautský ples s témou „Maškarný“ sa v tomto roku uskutočnil v sobotu 8. 2. 2020. Po úvodnom príhovore našej skautskej sestry Keke, kto-

rá zastúpila novú vodkyňu Katku Plevovú, nám kapelník vyhlásil víťaza o najlepšiu masku. Pán „Indián“ pôsobil, že sa do svojej postavy vžil, preto si vyslúžil mohutný potlesk a symbolickú cenu. O výbornú atmosféru sa postarali skvelí Huncúti, ale aj samotní návštevníci. Ako sa na ples sluší, vrelo to a bolo veselo.

Aký by to bol ples bez tomboly – aj v tej tohtoročnej bolo pripravené veľké množstvo cien, takže šanca vyhrať bola vysoká. Ďakujeme všetkým našim sponzorom a priaznivcom za venované ceny a na skautskom plese sa vidíme opäť o rok.

FOTO: VLADISLAV KAKODY

Kultúrno- -spoločenské posedenie ZO SZTP Horné Srnie

Elena Nosálová

V o štvrtok 12. decembra 2019 sa uskutočnilo v priestoroch kultúrneho domu kultúrno-spoločenské posedenie ku Dňu osôb so zdravotným postihnutím, organizované ZO SZTP Horné Srnie. Akciu otvoril predseda organizácie p. Štefan Blaho, ktorý privítal prítomných členov i hostí – primátora mesta Nemšová p. Mojtu, starostu obce Horné Srnie p. Húserku a delegáciu z mesta Brumov – Bylnice a predniesol príhovor ku Dňu osôb so zdravotným postihnutím. O kultúrne vyžitie sa postarali deti a žiaci zo Základnej školy s materskou školou Václava Mitúcha v Hornom Srní. Ďakujeme p. učiteľkám, ktoré ich pripravili, všetky čísla boli odmenené zaslúženým potleskom – od najmenších škôlkarov až po najväčších žiakov. Pri tejto príležitosti sa nezabudlo ani na jubilantov, ktorým bol odovzdaný malý darček. K príjemnému posedeniu prispelo i podanie teplého občerstvenia. Členovia znova prežili pekné popoludnie, stretli sa, porozprávali, zabavili a už teraz sa tešia na nasledujúcu akciu. Vďaka patrí aj našim sponzorom: Obci Horné Srnie, Mestu Nemšová, spoločnosti YF, s. r. o., Slovakia, RONA Lednické Rovne a ďalším, ktorí nám pomohli akciu uskutočniť. Ďakujeme i Michalovi Černičkovi, ktorý túto akciu ozvučil a prispel k dobrej úrovni tohto podujatia.

Korčuliarsky kurz

Miroslava Černičková

V marci tohto roku sme prvýkrát mali možnosť absolvovať korčuliarsky kurz pre deti. Pod vedením skúsených trénerov z MHK Dubnica nad Váhom vyšli na ľadovú plochu predškoláci z našej MŠ a žiaci 2. ročníka ZŠ. Prvý deň sa niesol hlavne v znamení pádov, ale každý nasledujúci deň deti rýchlo napredovali. Svoju pohybovú šikovnosť predvedli pri naháňkách, prekážkovej dráhe a v posledný deň dokonca pri hokeji. Modriny rýchlo vyblednú, ale veríme, že spomienky na tento pekný týždeň a nadšenie pre šport deťom ostanú v mysli ešte dlho.

FOTO: ARCHÍV MČ

Školský ples

V januári sa rodičia, učitelia a podporovatelia školy zabavili na školskom plese, ktorý predstihol všetky očakávania. Poďakovanie patrí organizačnému výboru, ale aj každému, kto sa prišiel zabaviť. Dúfame, že školský ples sa každý druhý rok stane súčasťou spoločenského života v našej obci. Martina Hanusová, Foto: archív ZŠ

Jana, 46 rokov

Minulý týždeň – čítam všetky články, sledujem čísla, opatrenia, pozerám správy... privádza ma to postupne do stavov ako na húsenkovej dráhe (hore-dolu-hore-dolu). Chvilu sa upokojím, potom zúfalstvo z neistoty, nevedomosti, čo ako robiť. Tisíce myšlienok, čo musím zorganizovať, nakúpiť, zabezpečiť, aby sme všetci fungovali. Všetkých napomínam – toto nechytaj, umy si ruky, neotváraj viac sličky – čo prečítam, hneď aplikujem doma. Treba urobiť zmenu, ak budem pokračovať, skončím na psychiatrii a teraz sa mi tam fakt nechce

ísť. Takže správy vypúšťam, asi začnem viac cvičiť. Pozitívne bolo, že sme sa s mojím synom menej učili, ale viac sa snažili ísť von hádzať si loptu. Nakúpila som tiež kochlíky, litre hlíny a semienka. Po celom chodníku v záhrade máme zasadené všetko možné – syn sa strašne tešil, i keď mráz možno už všetko zničil a nebude z toho nič. Nevadí – bola zábava. Moje detičky sa bojím mojkať, žiadne pusinky, len ich odzadu stískam, hlavu každý na inú svetovú stranu, čo sa bojím, aby som ich nenakazila, keďže chodím stále do práce a nakupujem. Priberám, lebo som nervózna a vyžieram – ja som typ stres = vyjedanie.

V práci mozog ide na plný plyn, musím sa pripraviť na všetky možné scenáre, keď mi vypadnú ľudia na oddelení (už aj išli na OČR), aby bol chod financií zachovaný aspoň ako tak.

Celé to rodinno-sociálne dianie sa zmenilo. Chýba nám kontakt, keďže sme denno-denne boli u rodičov.

Terézia, 72 rokov

Ako na mňa pôsobí táto situácia? Veľmi zvláštne. Nikto nepredpokladal, že sa môže tak rýchle zastaviť život. Je tu piatok 13.3. a zároveň tretia nedeľa pôstna vojdy do dejín, keď sa všetko zatvorí – aj naše kostoly. Tak pôstne obdobie prežívame v tichu duchovného prehĺbenia v kruhu svojej rodiny. Pretrhnuté sú rodinné a priateľské stretávaní, čo nám skôr narodeným veľmi chýba. Cestou do potravín na ulici stretnem len málo rodákov. Chodíme v rúškach a iba letmo sa pozdravíme. Vďaka Bohu, že môžeme počúvať a sledovať sv. omše a modlitby v rádiu a televízii. Božiu prírodu a ľudí hreje aspoň slniečko, ktoré prekročilo rovník bližšie k nám a aspoň trochu nám zlepšilo náladu.

Teo, 12 rokov

V škole sme sa tešili na prázdniny. Ale keď som zistil, koľko máme úloh, ihneď som zmenil názor. S kamošmi sme si mysleli, že budeme spolu chodiť von, ale nemôžeme sa stretávať v skupinách. Z môjho pohľadu by som radšej bol v škole.

Anketa: Ako vám koronavírus zmenil život?

Naša generácia ešte nikdy nezažila podobnú situáciu. Stojíme pred úplne novými výzvami a rozmyšľame nad otázkami, ktoré nám ešte pred mesiacom pripadali absurdné.

FOTO: LÝDIA MURÁROVÁ

Lýdia Murárová

Pred niekoľkými týždňami v našom rozhlase prvý raz vyhlasovali odporúčanie o obmedzení stretávania a združovania sa. Stáli sme vtedy v parku s ďalšími rodičmi, všade plno pobehujúcich detí tešiacich sa zo slnka. A z blízkosti. Dnes je park prázdny. Aj ulice sú pomerne prázdne. Kde-tu sa mihne človek, samozrejme, s rúškom, ale žiadne družné debaty sa nekonajú. Z obchodov dávno zmizli nielen dezinfekčné prostriedky a rúška, ale aj gumičky. Každý si pomáha, ako vie.

Naša generácia ešte nikdy nezažila podobnú situáciu. Nezažili sme výrazný nedostatok, systém vždy nejako fungoval. Dnes stojíme pred úplne novými výzvami a rozmyšľame nad otázkami, ktoré nám ešte pred mesiacom pripadali absurdné. Koľko jedla nakúpiť, aby vystačilo aspoň na niekoľko dní? Akú vzdialenosť dodržiavať, keď na ulici stretnem kamošku? Kupovať aj nebalený chlieb, a kupovať vôbec pečivo alebo si ho radšej upiecť doma? Čo ak sa nakazím? A čo ak sa nakazia moji rodičia? Čo ak...?

Každý to rieši po svojom. Niektorí chytajú paniku, niektorí meditujú, niektorí sa v modlitbe zverujú Božej prozreteľnosti a niektorí si to jednoducho neprípúšťa. Zhodneme sa ale, že asi neexistuje v našom okolí človek, ktorého by sa súčasná situácia priamo alebo nepriamo nedotkla.

Aj preto mi napadlo opýtať sa vás – občanov Horného Srnia, ako to vidíte. Zaujímalo ma, **aké opatrenia robíte, aby ste sa nenakazili**, a tiež, **ako vám koronavírus zmenil život**. Nedalo mi neopýtať sa aj nášho prispievateľa Ľubomíra Žáka, ktorý túto situáciu prežíva priamo v epicentre nákazy – v Taliansku. Odpovede sú rôznorodé, ako sme rôzni aj my, ľudia. Všetky však spája jedno – nie je nám to ľahostajné.

Eva, 38 rokov

Korona – dôvod na spomalenie, vnímanie seba a svojej rodiny, keď to v uponáhľaných dňoch prehliadame. Že Boh dopustí, ale neopustí. Myslí na ľudí, ktorým korona zobrala život – či stihli zmeniť to, po čom možno roky túžili.

My tu šancu máme. Využijeme ju? Zmeny začínajú od seba. Bez strachu žiť – nie prežívať!

Lenka, 38 rokov

Minimalizujem príjem informácií o situácii, sústreďujem sa na informácie, ktoré sú pre mňa dôležité. Dodržiavam nariadenia krízového štábu, do prevádzok je vstup v rúškach a len určitý počet občanov, potraviny nakupujem 1-2 krát do týždňa, a to v našej obci. Kde sa dá, platím kartou. Záležitosti, ktoré znesú odklad, neriešim. Okrem práce a venčenia psa sa zdržujem doma. Neodchádzam zbytočne z našej obce, nevykonávam návštevy, veci riešim telefonicky alebo e-mailom. A, samozrejme – hygiena, vitamín C a D, rúško, rukavice, slniečko.

Viac pracujem so strachom a viac meditujem. Nehanbím sa nahlas povedať, že mám strach z celej tejto situácie. Uvedomujem si, že nič nie je samozrejmosť, vážim si to, že som so svojou rodinou. Nezaobrábam sa nepodstatnými vecami, snažím sa spomaliť.

Monika, 35 rokov

Dodržiavam opatrenia, ako je nám nariadené, čiže sme doma, rúška, hygiena...

Sme súčasťou prírody, sme jej veľká časť, čo sme jej dali, to nám dáva späť.

Prestali sme rodinu považovať za hodnotu a sväteninu, ako nám ju ustanovil Boh, a teraz nás opäť takto spája v nie ľahkej skúške a dobe, ale o to viac si to môžeme uvedomiť.

Začali sme zabúdať na starších v našom okolí a teraz si uvedomujeme, ako sú zraniteľní a krehkí.

Vedie ma to k pokore života, k zázraku a k nádeji, ktorú vkladám do rúk Božích.

Danka, 17 rokov

Moje opatrenia sú také, že dodržiavam karanténu a snažím sa nevychádzať medzi ľuďmi. Ak nastane situácia, že idem von, mám na sebe rúško a po príchode domov si dôkladne umyjem ruky, prípadne utriem aj telefón, na ktorom sa udržuje veľa baktérií.

S korona karanténou sa mi dosť zmenil život. Musela som si zvyknúť na nový režim vzdelávania, keďže nám učiteľia posielajú prácu cez internet. Vytvoril si denný režim, ktorý dodržiavam. Chýba mi aj trávenie voľného času niekde vonku s kamarátmi. Celkovo sloboda. Ale má to aj svoje výhody, trávim čas s rodinou a konečne som si našla čas na veci, ktoré za bežných okolností počas školy nestíham.

Marta, 51 rokov

Šijem rúška, viac si umývam ruky, obmedzujem kontakty s ľuďmi... A zmena? Viac sa modlím, menej sa naháňam (ponáhľam), nechodím na sv. omšu a sv. prijímanie, obmedzuje ma to v kontakte s mojou rodinou a s ostatnými, s ktorými som sa bežne stretávala. Ale v pokore to všetko prijímam, pre niečo sa to deje.

Slávko, 4 roky

Akurát sa zmenilo, že nechodím do škôlky. Chodím preč od ľudí do prírody. Máme rúška. Sedíme doma, nemôžem chodiť na návštevy. Sa mi to páči, keď som doma.

Jozef, 33 rokov

V týchto týždňoch izolácie som Bohu vďačný, že môžem prežívať viac času so svojou rodinou – zisťujeme, že takýto život v striedmosti kontaktov, v jednoduchosti a uskromnení sa nám vlastne vyhovuje. Samozrejme, chýbajú nám stretnutia zoči-voči a tiež sväté omše, no aspoň takto môžeme pochopiť, akú hodnotu pre nás majú.

Myslím si však, že je ešte priskoro hodnotiť, ako mi koronavírus zmenil život – pravdepodobne budeme o ňom dlho počúvať a ešte dlhšie pociťovať jeho ekonomické následky.

Lenka, 17 rokov

Hneď ako sa objavil prvý prípad na Slovensku, nebolo mi všetko jedno. O pár dní nám zatvorili školu. Odvtedy sa snažím nevychádzať z domu. Párkrát som bola v prírode na čerstvom vzduchu a raz v obchode, ale vždy s rúškom na ústach a dokonca aj s rukavicami. Každú chvíľu si umývam ruky a dezinfikujem často chytané predmety, ako napríklad telefón.

Svet sa nachvíľu spomalil a koronavírus ma obmedzil v mnohých veciach, ale každá situácia nám prináša dobré aj to zlé. Aspoň sme všetci spolu doma. Konečne som si našla čas na dlho odkladané aktivity, zlepšila sa vo varení a uvedomila si, že aj obyčajná cesta vlakom do školy môže byť pre mňa vzácnou.

Petra, 33 rokov

Dodržiavam všetky opatrenia dané vládou – nosím rúško, umývam si omnoho častejšie ruky, vychádzam len výnimočne, keď idem vyvetrať deti. Inak som doma.

Môj muž je konečne viac doma ako v práci, hráme viac spoločenských hier, keďže muž je doma, môžem si poobede pri troch deťoch pospať, omnoho viac varíme, pečieme spolu s deťmi.

Denne počúvame sv. omšu, modlíme sa ruženec cez médiá a keďže nemáme televízor, omnoho viac počúvame rádio alebo správy hľadáme cez PC. No najväčšia zmena je, že nemám kontakt s ľuďmi osobne, len cez telefón, čo je pre mňa veľmi veľká obeta. A zrazu si viac vážim, že mám čo jesť, piť, že som zdravá.

Zo začiatku som to brala nejak na ľahkú váhu, resp. nesledovala som, čo a ako je to vo svete. Až keď začali zatvárať školy a postupne všetky tie opatrenia, mi je z toho ťažko. A povedala som si, že nemôžem čítať všetky veci na internete, lebo už sa mi už o tom raz aj snívalo. Cítim veľký smútok a nepokoj z toho, čo sa deje v Taliansku, a bojím sa, či ten scenár nebude v SR podobný, keďže naše zdravotníctvo je na tom tak ako je. Vnímam to osobne pre seba ako taký zdvihnutý prst Boha nado mnou a vravím si, že na tento pôst do smrti nezabudnem. Keď otvorím chladničku,

Ema, 12 rokov

Snažím sa čo najčastejšie umývať si ruky, snažím sa držať čo najďalej od spoločnosti – nestretávam sa so žiadnymi kamarátmi a kamarátkami. Nechodím ani do obchodu. Nechodím do školy, učím sa online. Uvedomila som si, aké vzácné je chodiť von alebo si zísť niečo kúpiť do obchodu. Sice mi chýbajú kamaráti, ale zdravie je prvoradé!

Sára, 10 rokov

Kvôli koronavírusu nemôžem nikde chodiť. Nemôžem ísť von s kamarátmi ani do školy. Ale som rada, že môžem ísť aspoň na dvor pohrať sa a som s rodinou. Keď sa vždy ráno naučím, môžem robiť rôzne zaujímavé veci, ako napr. maľovať na kamene alebo som sa učila variť.

Katarína, 20 rokov

Snažím sa nevychádzať z domu (ešteže máme obrovskú záhradu). Častejšie si umývam ruky, dodržiavam hygienu, mama mi ušila rúško. Okrem svojej rodiny nie som v kontakte s inou osobou (výnimka platí len na frajera, ale oveľa zriedkavejšie ako bežne).

Koronavírus mi prerušil štúdium na univerzite v ČR na viac ako mesiac. Vzdelávam sa teraz sama doma – poctivo. Nemôžem chodiť na brigádu, stretávať sa s priateľmi a chodiť na hokej (fandím DUKLE Trenčín). Späť do školy sa teším viac ako predškolák do prvej triedy.

Stano, 43 rokov

Snažíme sa o čo najväčšiu izoláciu, nenavštevujeme sa so žiadnou našou rodinou. Do obchodu chodí len jeden dospelý, nakupujeme na viac dní. Nákup robíme aj pre našich rodičov a ten im nosíme. Deti zostávajú doma, nestretávajú sa s kamarátmi.

Deti sa učia doma online, manželka a ja pracujeme z domu. Snažíme sa dokončiť práce doma a v okolí domu, na ktoré sme doteraz nenašli čas.

Často hráme spoločenské hry.

Mária, 36 rokov

Dodržiavame nariadenia. Ja osobne obmedzujem pohyb na jeden nákup za týždeň, v rukaviciach a s rúškom. Keďže sa rúška nedali kúpiť, ušila som pre celú

rodinu látkové. Inak sme doma a osvojili sme si pojem „karanténujeme“. Doobeda máme v jednej izbe školu, v druhej škôlku a naše spoločné rodinné raňajky, obedy a večere sa z hek-

Martina a Jaro, 25 a 27 rokov

Výrazne sa nám život nezmenil. Ako rodina spoločne i naďalej trávime všetok voľný čas, počasie nám praje pri prácach v záhrade, kde sa stretáme akurát tak so susedmi cez plot, v čom vnímam veľkú výhodu bývania v rodinnom dome. Nákupy sme obmedzili na minimum, máme domácu kyslú kapustu i zemiaky, tak čo sa jedla týka, vzali sme to pôstne, snažíme sa neprejsť a jeť tie potraviny, ktoré nám ponúka špajza či pivnica. Snažíme sa tento čas prežívať v pokoji a v modlitbe. Úprimne si myslím, že vďaka tejto situácii sa oveľa viac sústreďíme na spoločnú rodinnú modlitbu a rozhovor s Bohom. Uvedomili sme si, ako sme si jeden pre druhého veľkou oporou. Takže snažíme sa vziať si z tejto situácie všetko pozitívne a viac to vnímame duchovne ako materiálne. I keď nemôžem zabudnúť na význam rúšok a zvýšenej hygieny, bez toho by to nešlo. A, samozrejme, obmedziť kontakt s ľuďmi na minimum.

Lubomír, 55 rokov

Tu v Taliansku sme už dlhší čas žiadaní vládou a civilnou obranou o dodržiavanie prísnych pravidiel ochrany pred koronavírusom, ktoré sú ale stále dopĺňané a sprísňované. Ja som od 9. marca doma, na ulicu vychádzam, iba ak musím nutne nakúpiť. Doteraz som vyšiel iba dvakrát. Keď som vonku, nosím rúško, keďže vírus „pláva“ aj vo vzduchu a ja ho, pochopiteľne, nechcem vdýchnuť. Pri návrate domov si starostlivo umývam ruky. Ak idem po chodníku, dodržiavam odstup od iných chodcov, čo je ale pomerne ľahké, keďže tu v Ríme sú ulice skoro úplne prázdne. Skôr než vyjdem von, musím vyplniť a vytlačiť formulár, v ktorom prehlasujem, že nie som v povinnej karanténe, pričom musím špecifikovať dôvod, prečo vychádzam z bytu. Bez tohoto dokumentu by som mohol byť pokutovaný políciou, ktorá po rímskych uliciach kontroluje pohyb osôb. Pochopiteľne, v tomto období sa nestretávam s nikým z mojich kolegov, priateľov a ani "farníkov", ale všetko riešime

len telefonicky, cez skype alebo emailmi. Skrátka, žijem doslova ako mních, uzavretý vo svojej cele (s mnohými knihami!), s čím som na začiatku pôstneho obdobia vôbec nepočítal a čo ma privádza na nové myšlienky...

Oveľa väčší problém a zmena je fakt, že v rímskej diecéze je už dlhší čas zákaz slúženia verejných sv. omší. Celebруем teda doma, na kuchynskom stole. Je možné, že od budúcej nedele budem celebrovať pred web-kamerou, vďaka čomu budú „prítomní“ pri sv. omši aj ľudia, moji „farníci“, pre ktorých za normálnych okolností slúžim sv. omšu v jednej z rímskych kaplniek. Oni sa už na to tešia a ja tiež. Všetkým nám totiž začína chýbať živý kontakt s blížnym, s priateľmi a s bratmi a sestrami zo spoločenstva. V každom prípade, tých zmien je strašne veľa. Napríklad, musel som si zvyknúť na to, že bežné nákupy ma budú stáť obrovsky veľa času, keď-

že v rade pred supermarketom sa stojí 2 až 3 hodiny. Asi najväčšia zmena sa ale deje niekde vo vnútri, v duši, vo svedomí. Týka sa čoraz silnejšieho uvedomenia si, že aj môj život je neuveriteľne krehký, takisto krehký ako život všetkých tých, ktorých v priebehu niekoľkých dní usmrtil nebezpečný vírus. A ešte jedna zmena sa ma dotýka: aj keď som bol doteraz stále vtiahnutý do víru práce a na Slovensko som chodil len veľmi málo, v podvedomí som mal stále myšlienku: ak by to bolo nutné, budem môcť ísť navštíviť rodinu kedykoľvek budem chcieť. Nuž, teraz to nie je možné. A to ma trápi. Hranice sú zatvorené a budú zatvorené, aj keby bolo nutné, aby niekto za mnou sem z rodiny prišiel (napríklad, ak by som vážne ochorel), alebo aby som ja prišiel domov z vážnych dôvodov, ak by sa niekto z rodiny nemal dobre. Verím a dúfam, že táto situácia nebude trvať dlho.

Živé poklady v povodí rieky Vlára

FOTO: DOMINIKA MYNÁŘOVÁ

Dokončenie zo str. 1

Pokles majú na svedomí zmeny v krajine, ako chemizácia, scelovanie do veľkých lánov alebo úbytok hmyzu. Prírastky sú zväčša zásluhou intenzívnej ochrany druhu (napr. sokol sťahovavý), ale môže ísť aj o prirodzený jav, ako je to v prípade včelárika zlatého, ktorý sa k nám šíri z južných oblastí. Dokopy žije na Slovensku okolo 360 druhov vtákov, na neďalekom dubníckom štrkovisku ich bolo za ostatných 20 rokov zistených viac než 200 druhov. „Počty zimujúcich vtákov na Vlári sa rôznia v závislosti od aktuálnej zimy,“ dodáva ornitológ.

Dokonalá orientácia i pamäť

S príchodom jari každoročne očakávame aj prílet bocianov. Určite ste sa niekedy zamysleli nad tým, ako je možné, že si pamätajú takú dlhú cestu. A vracajú sa vôbec tie isté jedince? „Vtáky sa vedú dokonale orientovať. Orientujú sa podľa rázu krajiny, hniezd, magnetického poľa Zeme. Vedú si zapamätať, kde sa vyliahli. Áno, vo všeobecnosti sa bociany vracajú na rovnaké hniezdo. Zistilo sa to pomocou krúžkovania,“ spresňuje ornitológ Chudý.

Bocianie hniezdo v Hornom Srní je raritou okolia. Podľa slov zoologičky vychovali „tunajšie“ bociany biele v ostatných rokoch najviac mláďat z monitorovaných hniezd v trenčianskom a novomestskom okrese v pôsobnosti Správy CHKO Biele Karpaty.

Vzácne živočíchy

Okrem vtákov je rieka Vlára a jej okolie domovom pre mno-

hé ďalšie chránené druhy živočíchov. „Vo vode žije pomerne vzácna ryba píl vrchovský. Pre pohorie Bielych Karpát je to jediná lokalita, kde bol nájdený. Do spoločenstva rýb patria aj ďalšie tri druhy európskeho významu, a to hlaváč bielooplutvý, hrúz bielooplutvý a mrena severná. V potokoch vlievajúcich sa do Vlára a v mokradiach v jej okolí sa rozmnožujú obojživelníky salamandra škvrnitá, kunka žltobruchá, ropucha zelená, ropucha bradavičnatá a skokan hnedý. Z plazov môžeme nájsť štyri druhy užoviek, jaštericu krátkohlavú a „beznohú jaštericu“ slepúcha lá mavého. Z cicavcov môžeme spomenúť vydru riečnu a bobra eurázijského. Čo sa týka bezstavovcov, na lúčnych biotopoch nachádzajú útočisko dva európsky významné druhy motýľov – ohniváček veľký a spriadač kostihojový. Chránená je aj modlivka zelená,“ opisuje živočíšne bohatstvo zoologička Soňa Štefaníková.

Nebojme sa hadov

Hady vyvolávajú u väčšiny ľudí strach, no podľa zoologičky panuje okolo tejto témy zbytočná panika. V povodí Vlára žijú len užovky, ktoré nie sú jedovaté. Jediný jedovatý had na Slovensku je vretenica severná, avšak tá sa v okolí Vlára nevyskytuje. Dochádza však k zámene užovky hladkej s vretenicou, pretože sa na seba trochu podobajú, a tak neškodná užovka často dopláca svojím životom na ľudský strach a nevedomosť.

Na druhej strane obojživelníky – ropuchy, kunky, salamandra majú jedové žľazy, z ktorých pri ohrození vypúšťajú toxíny, no nik sa ich nebojí. Spôsobujú nanajvýš podráždenie kože, slizníc, príp. slabú alergickú reakciu.

Orchidey z lúky

Povodie Vlára je zaujímavé nielen z hľadiska fauny, ale aj flóry. Botanička Katarína Rajcová zo ŠOP SR udáva, že pri našej rieke a jej prítokoch nachádzame typickú zostavu lužných drevín, ktorým vyhovuje vlhký substrát a ktoré znášajú vysokú hladinu vody. Sú to jelša lepkavá, zriedkavejšie aj jelša sivá, viaceré druhy vrb, topol čierny, jaseň štíhly. V lesoch sú najtypickejšími drevinami buk lesný a hrab obyčajný.

„Z chránených a vzácných druhov sa v povodí Vlára vyskytuje niekoľko druhov orchideí,

t. j. rastlín z čeľade vstavačovité, konkrétne vstavačovec májový, kruštík močiarny, vstavačovec Fuchsov Sóov či prilbovka dlholistá,“ dopĺňa botanička.

Jedovatá krása

Podľa slov botaničky sa v povodí Vlára vyskytuje mnoho jedovatých rastlín. Niektoré z nich sú úplne bežné a často ani nevieme, že sú jedovaté. Ide napr. o celú čeľaď iskerníkovité, do ktorej patrí aj veternica hájna či iskerník plazivý, ktorý sa nezriedka vyskytuje ako burina v záhrade.

Jednoznačne najnebezpečnejší je ľuľkovec zlomocný, ktorý je považovaný za najjedovatejšiu stredoeurópsku rastlinu. Katarína Rajcová upresňuje: „Ide o statnú, až 180 cm vysokú bylinu, ktorá obľubuje prevažne kraje lesov, rúbaniská a polotienisté vlhké pôdy. Celá rastlina je prudko jedovatá. Čierne bobule chutia spoiatku sladko, neskôr dostávajú horkú príchuť. Smrteľná dávka je u malého dieťaťa už 3 bobule (!), u dospelého 10 bobul.“ Okrem ľuľkovca sú podobne nebezpečné aj durman obyčajný a blen.

Chránený areál Vlára

Ako všetci vieme, Vlára prechádza chránenou krajinnou oblasťou Biele Karpaty. Podľa slov zoologičky Sone Štefaníkovej je jej povodie významné z viacerých hľadísk: „V prvom rade predstavuje zachovalý tok s dobre vyvinutým brehovým

porastom. Najmä jej nezregulované časti podporujú biodiverzitu Vlárskych dolín. To je aj dôvod, prečo bolo na úseku od hraníc s ČR po intravilán obce Horné Srnie vytvorené územie európskeho významu – Chránený areál Vlára. Patrí tak do medzinárodnej siete chránených území.

Druhým dôležitým aspektom je, že preteká dvomi krajinami, čím tvorí akýsi komunikačný kanál a vodnú migračnú trasu v prihraničnom území Česka a Slovenska.“

Správajme sa zodpovedne

V súvislosti s ochranou prírody a zachovaním pôvodných druhov dáva zoologička niekoľko odporúčaní, ktoré môže realizovať každý z nás:

1. Nainštalujte si krídlo pre vtáky či vtáčiu búdku
2. Ponechajte si pestrý trávnik s kvitnúcimi bylinami a kosto ho menej často
3. Záhradu môžete ozvláštniť moderným domčekom pre hmyz
4. Vyhýbajte sa chemickým postrekom a nahrádzajte ich šetrnými, netoxickými
5. Svoje pozemky v extraviláne nenechajte spustnúť
6. Nevyvážajte odpad zo záhrady „za dedinu“. Zabráňte tak šíreniu invázií rastlín

Všetko je o záujme či ľahostajnosti každého z nás. Pretože kto chce pomôcť, spôsob si nájde.

Užovka hladká vzhľadom pripomína vretenicu. Nie je však jedovatá.

FOTO: WIKIMEDIA

Ľuľkovec zlomocný (Atropa belladonna)

Listy: rôzne veľké, špicato vajcovitá až elipsovitá

Plody: čierne lesklé guľovité bobule

Príznaky otravy: rozšírené zreničky, vyschnutá sliznica, zrýchlený tep, sčervenanie tváre, suchá a teplá pleť

FOTO: WIKIMEDIA

Z nebojácneho mladíka riaditeľ cementárne

Milí čitatelia, dovoľte mi, aby som pri príležitosti nedožitých 90 rokov môjho brata **Ing. Michala Krajčího**, bývalého riaditeľa tunajšej cementárne, vyslovila úprimné poďakovanie za jeho prácu v prospech našej obce a tiež aj občanom, ktorých si ctí.

Mária Kussová

Začnem spomienkami z jeho mladšieho veku. Príhody z konca 2. svetovej vojny.

Návšteva partizánov v Antonstále

Počas vojny niektorí ľudia z dediny mali na Kučerovom bunkre, kde sa nasťahovali aj s kravičkami, tiež skromnými zásobami potravín, aby si uchránili svoj majetok pred rekviráciou. Ich úkryt však nemeckému komandu prezradil občan našej obce. Nuž a môj brat Michal, vtedy štrnásťročný výrastok, aj s kamarátom Bohušom, sa vybrali do Antonstálu za partizánmi. Keď prišli bližšie, začuli krik vojakov a nárek žien. Kamarát Bohuš potichu vzal nohy na plecia a nebolo ho. Michal však bol veľmi zvedavý, a preto cez mladý porast pozeral aj ďalej, čo sa deje. Prišiel teda ďalej, nepočul žiadne „HALT“, zišiel až na lúku Kučerové. Čo videl? Smutný obraz, lebo všetci chlapi, čo tam boli, stáli v jednom rade aj s dobytkom pripravení ako zajatci na odchod. Vtedy to Miškovi svitlo, že je zle. Chcel sa rýchlo vypariť, preto prvé volanie, aby stál, nepočul. Až keď opätovne a veľmi silne zakričali: „Mišo, stoj, nechod ďalej, streli do teba,“ on ustrnul, pomaly sa otočil a hľadel rovno do hlavne pušky, namierenej nemeckým vojakom priamo na neho. Možno ešte krok, dva a mohol byť koniec. Samozrejme, dostal jednu kravu na refazi a išiel nevedno kde s ostatnými „zajatcami“. Ozbrojení Nemci na koňoch ich obstali, komandovali do neznáma. Aj v tejto smutnej chvíli poznal aj zlé povahy niektorých občanov – zajatcov. Po chvíli prišiel jeden, potom ďalší, prihovoriť sa mu: „Mišo, vezmi mi kravu, musím si odskočiť.“ Samozrejme, že sa viac nevrátili. Takže sa natáhalo s tromi kravami. Postupne prišli ako zajatci na pasienky nad Baču. V tom sa stalo niečo, čo nielen jemu, ale aj ostatným zachránilo život. Nad Trenčinom sa strhol letecký súboj medzi ruskými Ratami a nemeckými Messerschmitmi. Pri tomto súboji sa dostali až nad nich. Letke ruských pilotov neušli pozornosti, lebo Nemci na koňoch boli pre nich jasným terčom. Spustili guľometnú paľbu a zrazu bolo všetko ináč. Nemci v snahe ukryť sa uchodili do lesa nad Šipekiem. V tejto trme-vrme sa milý Miško dal na útek, pre istotu liezol štvornožky až na Liništie. Tam zostalo ticho a už sa odvážil postaviť a upaľovať cez Potok, Horné Záhumnie až domov. Musel vyzeráť veľmi zle – keď ho mama v kuchyni

uvidela, zalomila rukami a spýtala sa: „De si bol, šak vyzieraš jako smrt.“ Ako to bolo všetko sa dozvedela až na druhý deň, keď opísal, čo sa mu prihodilo. Mama ho ohodnotila takto: „Ja viem, že si mamlas, ale hlavná vec, že sa ti nyšt nestalo.“

Za to hlasné zavolanie: „Mišo stoj, nechod ďalej, streli do teba,“ sa chcem v jeho mene vrúčne poďakovať tým, ktorí vtom momente na neho zavolali. Verím, že túto príhodu porozprávali svojim potomkom.

Mína v ohni – búda v lufte

Po prechode frontu, ako obyčajne, kamaráti pásli kravy v Doline. Ich obľúbenou zábavou bolo chytanie rýb. Veľmi sa im nedarilo, preto išli pozrieť potok pri štreke. Prvý úlovok Miškov bol, že vylovil strelu do mínometu. Že vraj mala sympatický tvar hrušky aj peknú vrtuľku. Bol presvedčený, že je nefunkčná, keď ležala vo vode v potoku. Samozrejme, že ju zobral a pobrali sa do búdy aj s chudobným úlovkom rýb. Búda slúžila ako útluk pri stavbe protitankových prekážok. Založili oheň, upiekli si ryby, ktoré ulovili. Čo náš Miško urobil? Rozhrabal pahrebu, položil mínu do žeravého uhlia, priložil ďalšie drevo. Keď drevo dohorelo, rozhrabal pahrebu, pozrel na mínu a skonštatoval: „Ešte nie je upečená,“ a znova pridal drevo, aby bol lepší ohník. Do tejto pohody zaznel hlas kamaráta, ktorý oznamoval: „Rusi idú!“ To ich zachránilo od istej smrti. Vybehli von z búdy, videli dlhý vojenský konvoj s koňmi a vozmi. Rusi to neboli, bežali ďalej zistiť, aká je to armáda. Boli to Rumuni. Takmer už boli na hradskej, keď zaznela ohlušujúca rana za ich chrbtami. Prechádzajúce vojsko poskakalo do priekopy okolo hradskej v domnienke, že ide o prepad. Michal sa obzrel dozadu a videl obraz hodný tragikomédie. Strecha z búdy plávala vo vzduchu ako zázračný koberec z rozprávky, steny búdy sa rozleteli do okolia. Aj v tomto prípade Miško a jeho kamaráti mali z pekla šťastie. Alebo to bol malý zázrak? A čo braček a jeho kamaráti? Boli roztrasení od strachu. Aby ich vojaci nezobrali so sebou, upaľovali do lesa Mladý háj, kde zostali asi dve hodiny. Čo sa mohlo stať, im došlo, až sa vrátili na miesto, kde stála búda. Až vtedy ich chytila hrôza.

Škola moja milená

Po skončení vojny bolo treba dokončiť štvrtú triedu meštianky v Trenčianskej Teplej, ktorá je vzdialená od Horného Srnia asi sedem – osem kilometrov. Železničná trať bola z prevádz-

ky vyradená. Pri ústupe Nemci vyhodili do vzduchu železničný most pri Nemšovej. Keď chceli mať dokončenú školu, tak im nezastávalo nič iné, len chodiť pešo tam a späť z Horného Srnia do Trenčianskej Teplej. Bola to partia piatich chlapcov a jedno dievča, menom Jindra. Aj tu sa vynášiel tvorivý duch môjho

Michal Krajčí ako riaditeľ cementárne vykonal mnoho akcií v prospech našej obce

brata. Môj otec mal doma starý, nepojazdný bicykel. Staré dorezané plášte vypchal handrami, pre istotu priviazal na kolesá drôtom. Retiazku nebolo treba, lebo to mal byť povoz len na školské kapse. Slávostne upravenú „paripu“ doviezol na dolný most. Kapse naložili na štanglu, riadidlá a striedali sa vo vedení bicykla, kto koľko vydržal. Tak chodili až do konca júna, keď sa škola skončila. Rozlúčil sa so školou a našťartoval do ďalšej etapy životom.

Ktoré dieťa by dnes takto ako oni chodilo peši denne 14 – 15 kilometrov do školy?

Takýchto príhod bolo podstatne viac, ako napr.:

Ako chutí nemecká čižma. Nočný nákup streliva z vozov ustupujúceho nemeckého vojska zatiahnutých v našom dvore. Útek zo zákopov aj so susedom Tomášom Liptákom či ukrytie si streliva a pušiek do jednej z betónových peniek, ktoré boli stavané ako protitankové zátarasy v Doline a pri Nemšovej, aby si ich po vojne vybral. Aj sa mu podarilo, po vojne ich našiel. Prežitie ďalšieho leteckého náletu v úkryte pod mostíkom vedúcim do Antonstálu, kde dievčence kričali, plakali a jeden chlapec na kolenách sa modlil a od strachu cikal a cikal a cikal. Hrôza prežívať takéto situácie. Či povinné práce na zákopoch.

Kríž vďaka na Vršku.

Ako sa to začalo? V priebehu roka 1946 náš otec zahlásil: „Mišo, budeme stavať kríž na Vršku. Potrebujeme nejaký výkres, polla kerého by sme ho urobili.“ Michala táto pracovná ponuka potešila, ale ešte viac, že mu otec tak dôveroval. Michal sa spýtal: „Kto ho bude stavať?“

Mierne povedané, predsedovi MNV p. Jozefovi Savkovi to vyrazilo dych. Prišiel za Michalom, ako za riaditeľom cementárne, s požiadavkou o pomoc. Michal neváhal a poskytol potrebné mechanizmy, ako autobager, tiež autá na odvoz zeminy. Výkopové práce boli vykonané dokonca o niekoľko dní skôr, ako bol stanovený termín ich dokončenia zo strany plynárov.

Za jeho pôsobenia vo funkcii riaditeľa boli realizované rekonštrukcie technologických zariadení, zmena palivovej základne na plynovú a ďalšie vylepšenia pracovných podmienok zamestnancov cementárne.

Futbalový štadión pod Drahami

V roku 1957 sa začali prípravy na získanie definitívneho futbalového ihriska. Stavebnú dokumentáciu pripravovali pracovníci cementárne: Michal Krajčí, Viktor Varček a Jozef Bútora. Po dlhom vyjednávaní boli vydané potrebné dokumenty k stavbe. Na tejto akcii Michal získal ďalšiu odbornosť „zmemerača“, ale aj ďalšie – aká má byť drenáž či ako hlboko dať vsakovacie studne a pod. S realizovanými prácami sa však míňali aj financie. Aj tu Michala sprevádzalo šťastie, keď v systéme riadenia a financovania „T“ akcií došlo k zmene a tieto boli zaradené do akcie „Z“. Alebo to bola dobrá diplomacia na úradoch? Opätovne mal šťastie, že predsedom obce bol vtedy p. Jozef Savka, ktorému okrem povinností vyplývajúcich z predsedovania bola srdcovkou do stavba futbalového štadióna. Z Michalovho pohľadu patrí pri tejto stavbe vďaka Jozefovi Martiškovi z Kamenca, ďalej Jozefovi Jurákovi a Štefanovi Kebískovi. Žiaľ, už nie sú medzi nami. A na čo si najradšej spomínal pri tejto akcii?

Keď s teodolitom zameral, vykolíkoval väčšiu plochu ihriska na definitívnu úpravu pred brigádou, ktorá sa mala realizovať na druhý deň. Ráno v deň brigády prežíval „radosťné rozpoloženie“, keď z budúcej hracej plochy všetky kolíky zmizli. Od zlosti by bol plakal. Brigádnici sa pomaly a s úškrnom poberali domov s poznámkou: „Šak to zameraj ešte raz.“ Zameral a chalani si brúsili zuby, že budú môcť lotrovinu zopakovať.

Prialo by som si, aby si tento článok prečítalo čo najviac mladých ľudí, že nie je samozrejme mať také podmienky na život aké majú dnes.

Sestra Mária Kussová s manželom Miroslavom, netere Mária a Mirka s rodinami

Otec mu odpovedal: „Ja a moji kamarádi. My budeme obstarávať materiál a volať ľudí na robotu.“ Miško urobil viac nákresov a jeden bol prijatý.

Stavebných prác sa zúčastňovalo určite viac občanov, ale na týchto si spomínal s úctou: Juraj Krajčí, Ján Húserka, Jozef Šánek, Ondrej Valaščin, Jozef Valaščin.

Pôvodná tabuľka na tomto pamätníku bola osadená v tomto znení:

S vďakou za ochranu v druhej svetovej vojne venujú hornosrnianski veriaci.

Teraz je tam nová tabuľka v inom znení.

Ďalej spomeniem len niektoré skutočnosti, ktoré súvisia s rozvojom obce, a kde Michal v rozhodujúcej chvíli pomohol z pozície riaditeľa tunajšej cementárne.

Dokončenie plynofikácie

Pri dokončovaní plynofikácie obce, na požiadavku obce voči plynárňam, aby realizovali etapu, ktorá by bola posledná a plynofikácia obce by bola ukončená, dostal predseda MNV (Miestneho národného výboru) p. Jozef Savka strohú odpoveď: „Ak chcete, aby sme požadovanú časť plynofikácie urobili, musíte zabezpečiť vo vlastnej réžii zemné práce na položení plynových rúr do 10 dní od termínu, ktorý Vám stanovíme!“

FOTO: FLICKR/ALEX Kladnik

Plúcnik lekársky

ľudovo plúcna zelina, flakatý list, čmelník

Fialkovo-červeno-ružová bylinka, z ktorej sa zberá kvitnúca vňať v marci až v máji. Rastie v lesoch, húštinách, na zatienených a vlhkých miestach. Používa sa pri chorobách dýchacích orgánov – zmierňuje kašeľ, odhlieňuje, pomáha pri zápaloch močových ciest. Mladé lístky sa v kuchyni používajú do šalátov.

Sušíme ho v tenkých vrstvách, ľahko sa zaparí a znehodnotí. Nemám rada čaj zo samostatnej rastliny pre obsah látok, ktoré tvoria v čaji olejnatý povlak na povrchu.

FOTO: PIXABAY

Medicína proti chrípke

2 hrste čerstvého cesnaku rozmixovať v 1 litri vína. Nahriať vo vodnom kúpeli tak, aby sme v tom udržali prst. Neprevárame! V prikrytom pohári na slnečnom mieste 2 – 3 týždne macerovať, občas pretrepať. Následne precediť cez plátno alebo gázu. Užívať jeden kalíšok ráno a večer na prevenciu proti chrípke. Skladovať v chlade do spotrebovania.

Cesnak medvedí

Zberá sa v marci a apríli list pred kvitnutím, vtedy má najväčšiu silu. Nožikom alebo nožnicami odstrihneme listy tak, aby sme nepoškodili cibulky, veď ho chceme nájsť aj na ďalší rok. Nesuší sa, na čaj nie je vhodný. Vyskytuje sa najmä v listnatých a lužných lesoch s dostatkom vlhkosti

a úrodnej pôdy. K jeho najhlavnejším liečivým účinkom patrí detoxikácia organizmu. Pomáha pri rôznych žalúdočných ťažkostiach, pri vysokom krvnom tlaku a ako inak, aj pri chrípke, nachladnutí, migrénach a ochorení dýchacích ciest. Tento znovuobjavený zázrak prírody je vhodný

najviac v čerstvom stave ako zdroj rôznych minerálnych látok a ako chutná zelenina. Je výborný na pesto, do studených omáčok, dresingov alebo len tak na maslový chlieb.

Prvosienka jarná

ľudovo kaška, Petrov kľúč

Zlto kvitnúca bylinka, ktorá sa zberá v marci a apríli. Je to tiež užitočná rastlina na vykašliavanie, je i mierne močopudná a potopudná – využíva sa aj pri chrípke, detoxikácii organizmu a pri zápaloch. Neodporúča sa pre tehotné ženy. Nájde ju na stráňach, lúčach a už som ju zberala aj v riedkom lese, v tóni. Využíva sa v čajových zmesiach aj samostatne, mne a mojej rodine chutí v zmesi prieduškových bylín.

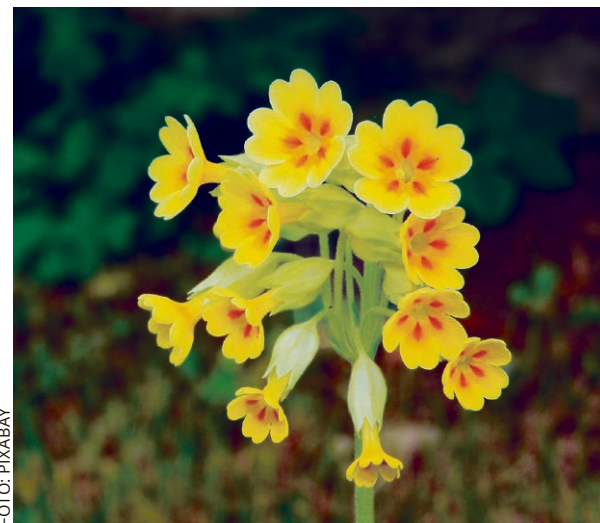

FOTO: PIXABAY

Mami, babi, podme von alebo Bylinkový herbár inak

Mária Naňáková

Závratným tempom sa minuli Vianoce, Hromnice aj fašiangy sú už minulosťou. Nastalo obdobie pôstu, dni sa predlžujú a každým dňom slnko naberá na intenzite. Človek je nejaký čulejší, veselší – veď aj to slnko sa na nás usmieva akosi nástojčivejšie. Ani sa nenazdáme a je vonku tráva, kvety a celý ten zázrak prebúdajúcej sa prírody. Tu je pravý dôvod, prečo sa chcem s čitateľom podeliť o malé radosťi života. Ťažkáme si, ako nemáme čas na to či ono, ako sa rýchlo žije, akí sme vyťažení...

Tak to podme zmeniť! Možno si často ani neuvedomujeme, ako nás naše výhovorky typu

„na nič nemám čas“, „akosi nestíham“ vytŕhajú od obvyčajnej prechádzky po poliach, lúčach za našim domom či na konci našej ulice. Nebudem moralizovať, to nie je mojím cieľom, skôr vás – nás chceme pozvať na jarnú prechádzku po prírode.

Bylinky, to je vec, ktorá mňa i moje dospelé deti (alebo aspoň jedno?) vie zmobilizovať a prekonať aj to, že bolia nohy i všeličo iné. Povieť si, že je to bláznovstvo, teraz, keď ešte nič nerastie! Omyl! Stačí iba pár dní slnka a priekopy, skládky a stráne sa žltajú podbeľom, po ňom v rýchlom slede vykúkajú prvosienky, po našom „krompáčky“, či plúcnik – madunica. Už teraz môžeme zo

Žihľavový sirup

Veľkú hrst žihľavy s červenu stonkou macerujem 24 hodín v 2 l prevarenej vychladnutej vody, následne pridám šťavu zo 4 až 5 citrónov, 1,5 kg cukru, precedím, prelejem do fľaš a skladujem v mrazničke, aby naozaj vydržal do leta.

FOTO: PIXABAY

Príhľava dvojdomá ľudovo žihľava

Zbierame skoro na jar vrcholček mladej vňate, asi 4 lístky. U nás sa vyskytuje všade, je to liečivá burina. Najvhodnejšia je na jar na celkovú detoxikáciu organizmu ako krv čistiaca čajovina. My doma každý rok na jar absolvujeme túto dvojtypnú žihľavovú kúru: Ráno a večer čaj uvarený z hrste čerstvej žihľavy do 0,5 l vody. Podstatné je, aby bola naozaj čerstvá, takže musím po ňu vybehnúť aspoň na „kútik“, aj to má svoje pozitíva. Nevarí sa do zásoby, lúhuje sa krátko, inak moc stmavne. Čaj má svoju špecifickú vôňu aj chuť – nie

celkom príjemnú, ale čo neurobíte pre zdravie? Vždy pri zalievaní si spomeniem, ako sme, keď sme boli deti, krájali žihľavu húsatkám. Preto ho doma voláme „húsatkový čaj“. Pri zbere nezabudnite na rukavičku alebo, ak chcete, môžete ju trhať holými rukami v rámci prevencie proti reume. Len si potom nenamáčajte ruky do teplej vody, účinok poprhlenia sa znásobí. Suší sa v tenkej vrstve, tiež je náchylná na zaparenie, vtedy sa znehodnotí, musí byť usušená nazeleno.

Zo žihľavy robím aj sirup, je výborný do vody v letných mesiacoch.

Sedmokráska obyčajná

ľudovo sirôtka, zábudlivka, stokrása

Kvitne od jari do jesene, zberá sa kvitnúca vňať. Vyskytuje sa na lúkach, pasienkoch, trávnatých medziach a u nás na záhrade v trávě... Odhlieňuje, je proti reumatizmu, horúčke atď.

Kvety a lístky sa používajú

do jarných šalátov, listy sú ako poľníček. Najúčinnější je na vonkajšie použitie pri rôznych krvácaniach, vredoch predkoľenia, vyrážkach, zápaloch kože a zle hojajúcich ranách. Aplikuje sa teplý odvar z čerstvej vňate na bavlnenú handričku.

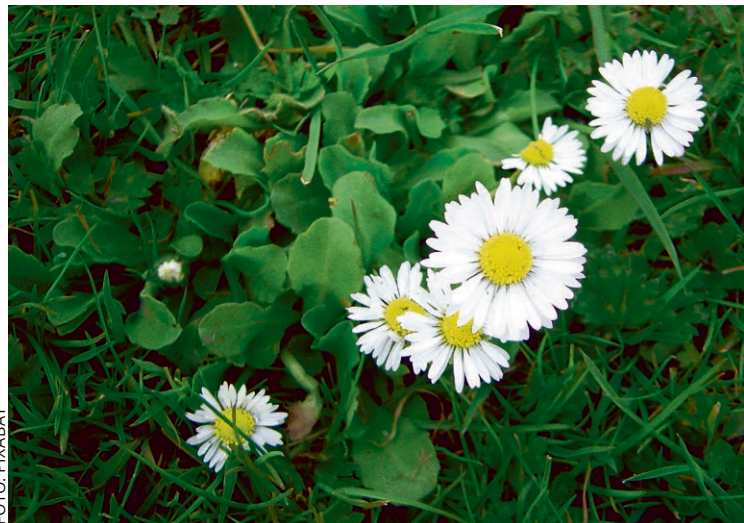

FOTO: PIXABAY

Podbeľ liečivý

ľudovo pambožkov chlebík, babuška, matkine líčko

Je to prvá krásna žltá kvitnúca liečivá bylínka. V marci zberáme kvet v plnom kvitnutí, bez škvrn, poškodenia a hniloby. Čaj je výborný na horné dýchacie cesty, kašeľ, tráviace problémy, posilňuje imunitu. Nájdeme ho na násypoch, štrkoviskách, vo vlhkých pôdach, pri potokoch. Nikdy ho nezberáme popri ceste pre obsah ťažkých kovov.

V minulosti sme s mamou a tetičkou robili podbeľový a púpavový med, ale keď si dnes predstavím to množstvo cukru, ktorým sa kvet zasypával, tak si radšej urobím čaj s včelím medom.

FOTO: PISOELS

zeme vydolovať koreň kostihoja, pravdaže, ak sme si zapamätali miesto rastu.

Možno nemá veľa ľudí takú záľubu. Ja za ňu môžem ďakovať mojej mame. Až časom si uvedomujem, že lásku k prírode a zvlášť k bylinkám mi nenásilne vstúpila ona. Voľakedy nebolo toľko literatúry, atlasov, internetu a iných zdrojov informácií. Žiadny internet však nenahradí tú pravú farbu či typickú vôňu liečivej bylinky v živej prírode.

Tu je priestor pre naše bábiky a mamičky (otcov i dedkov) ako zaujať deti od mala. S veľkou úľubou pozerám na starších partnerov i celé rodinky vracajúce sa z prírody... dáma si nesie halúzku či bahniatko alebo len obyčajnú – „neoby-

čajnú“ kytičku poľných kvietkov. Voľakde to v nás je, len to treba prebudiť! Tak ako poznám zopár hubárov, ktorých by ste doma neudržali ani násilím, keď príde ten správny čas. Keď raz začnete, pochopíte. Napadá mi niečí výrok, veľmi múdra myšlienka: „Keď človek veľmi chce, hľadá spôsoby, ale ak nie, hľadá dôvody!“

Chcela by som vás nalákať na zber tých najpotrebnejších bylín na horné a dolné dýchacie cesty – tzv. prsné čajoviny, čo je výstižné a zrozumiteľné pomenovanie, a takisto aj bylinky na jarnú detoxikáciu organizmu. Pri všetkých bylinkách je veľmi dôležitý čas zberu. Zbierame ich za slnečného počasia, keď uschne rosa, v priebehu

dopoludnia. Nemenej dôležité je i miesto zberu. Zbierame na horských lúkach, pasienkoch, okrajoch lesov, skrátka mimo priemyselných zón a dopravy. Nesmieme opomenúť aj správne sušenie: bylinky sušíme na tienistom mieste a vo vetranom priestore v malých vrstvách. Hodí sa na to akýkoľvek rámik so sitom, doslúžené vyčistené sieťky proti hmyzu z okien a dverí. Moja „topka“ je skladací stojan na bielizeň s natihnutou záclonou a uchytený štipcami. Na skladovanie sú najlepšie hrubé papierové potravinárske vrecká, ktoré sú zatvorené v kartónovej krabici na suchom mieste. Každý druh bylinky skladujeme v samostatnom vrecku a čajové zmesi si miešame podľa potre-

by. Ak sme všetko urobili tak, ako sa má, skúškou správnosti je, že keď zalejeme čajovinu horúcou vodou, po vylúhovaní bylinky nadobudnú pôvodnú farbu ako čerstvé. Ak je ich farba po usušení hnedá alebo čierna, vyhoďte ich do kompostu, v žiadnom prípade ich nepoužívajte.

Zber liečivých bylín bez atlasu je aj trochu riskantný, môže dôjsť k zámene. Na trhu je veľa bylinkových atlasov, mojím najzdrojom je Atlas liečivých rastlín a lesných plodov z roku 1982 od autorov Kresánek a Krejča so 750 stranami, takže to nie je žiadny vreckový atlas. Je to pomôcka pre úplných začiatníkov s realistickými vyobrazeniami bylín. Samozrejme, už sú v obehu aj novšie vydania

atlasu od týchto aj iných autorov – možno s novými poznatkami o účinných drogách obšahnutých v bylinkách, ale ak sa nič nepreháňa a čaj sa užíva so zdravým sedliackym rozumom, nemalo by sa nič stať.

Tak hor sa do prírody, vyčistite si hlavy, zoberte deti, vnúčatá, strávte príjemný deň s blízkymi, možno aj so susedmi či známymi. Začnime deti učiť láske k prírode. Snáď si ju budeme aj viac vážiť! Nezabudnite si košík alebo plátenku! Našťastie, ešte máme vo svojom chotári lokality ako Vršok, Dúbravy, Čakanov, Liništia, Slatiny, Gerešová, Bologová, Antonstálska dolina, Rajkovec, Čakanov... Každý má svoje zamilované miesta, snáď sa stretneme!

Rodina Kebískovcov z krčmy na Kamenci

V januári zomrel posledný člen jednej generácie a jednej vetvy širokého rodu Kebískovcov – **Ing. generálmajor Ladislav Kebísek**. Bol silnou osobnosťou, vyšiel z jednoduchých pomerov a vlastným úsilím sa vypracoval medzi elitu našej armády. V obci bol známy medzi svojimi rovesníkmi. Vždy, keď do obce prišiel, niekoho navštívil. Tí, čo sú mladší, meno počuli a nevedia súvislosti. To ma priviedlo k myšlienke napísať článok.

Hana Nekorancová – Kebísková

Rody Kebískovcov pochádzajú z obce Horné Srnie. Najstarší písomný údaj je uvedený v urbári z roku 1623. V ňom je uvedené meno Kebis a jeho dnešná podoba Kebísek je prvý raz zaznamenaná v roku 1770.

Predok jednej vetvy Kebískovcov bol narodený asi v roku 1840. Jeho krstné meno nepoznáam. Mal štyroch synov: Valent, Jozef, Ondrej (s prezývkou Kapusník) a Juraj. Všetci sa venovali poľnohospodárstvu.

Láska k učiteľovej dcére

Aby sme sa vedeli dostať v súvislostiach ďalej, treba spomenúť ďalšiu osobu, a to je Šimon Wallo (1842 – 1912). Pochádzal zo Starej Turej a do Horného Srnia prišiel v roku 1864, v poradí ako druhý učiteľ. Prvým v obci, ako všetci vieme, bol Václav Mitúch.

Šimon Wallo v obci vyučoval v jednotriedke po slovensky. Jeho zásluhou bola v roku 1907 otvorená ďalšia trieda. Zomrel v roku 1912. Až potom sa začala do konca prvej svetovej vojny v obci presadzovať maďarčina. Šimon bol prvým organizmom v rímsko-katolíckom kostole. Okrem funkcie správcu školy bol aj pomocníkom občanom v právnych veciach a pôsobil ako prísediaci na úradoch.

Šimon mal asi štyri dcéry. Wilhelmina – Vilma, narodená v roku 1868, vstupuje do histórie Kebískovcov.

Vilma sa zoznámila s Jurajom Kebískom, narodeným v roku 1870, a o jeho ďalších potomkoch vám chcem porozprávať. Ich vzťahu rodičia nepriali. Z tajného pomeru sa v roku 1890 narodil syn Michal, priezviskom Wallo. Juraj a Vilma sa nakoniec zosobášili v roku 1894, ale Michal získal priezvisko Kebísek až po roztržke s otcom vo veku jedenásť rokov. Po svadbe sa Wilhelmine a Michalovi narodili ešte dcéra Mária a syn Ján (1904). Mária si zobrala za manžela vdovca, tiež menom Juraj Kebísek, prezývaný Hájnik, a bývali na Kamenci. Ján sa oženil a býval pri hlavnej ceste na rohu k cementárni. Prezývali ich Hošo, podľa manželky.

V roku 1909 Wilhelmina zomiera. Michal sa žení druhý raz a z manželstva s Máriou Čerňákovou – Valaščinovou sa ešte narodili deti: Jaroslav r. 1911, On-

drej r. 1912 (Čoburák), Vincenc r. 1914, Františka 1916 (Žáková), Anna r. 1920 (Šimková).

Trúbku museli upraviť

Michal pomáhal u otca v poľnohospodárstve a hlavne pracoval v lesoch. V roku 1912 nastúpil na povinnú trojročnú službu u 71. pešieho pluku v Trenčíne s nemeckým komandom. Dosiahol pomerne vysokú poddůstojnícku hodnosť čatár. Tu ho zastihlo vypuknutie 1. svetovej vojny a so svojím plukom bol odvelený do boja proti cárskemu Rusku. V prvých dňoch vojny bol ťažko ranený. Amputovali mu pravú ruku. Dlhý čas strávil v lazaretoch, poľných nemocni-

a v roku 1918 bola svadba. Korene Márie sú moravsko-francúzske. Jej starý otec zostal po napoleonskej vojne okolo roku 1820 v Bylnici a francúzske meno Chaneque zmenil na Šánek. Máriin brat bol Jozef, ktorý odišiel v tridsiatych rokoch za prácou do USA. Po návrate sa oženil s Máriou, rod. Kebískovou, z Horného Konca. Je to paradox. Ďalšia rodina Kebískovcov. Sú pochovaní pod veľkou tujou na cintoríne pri kostole.

Po 1. svetovej vojne štát umožnil vojnovým invalidom získať živnostenské oprávnenie. Michal Kebísek spolu s manželkou Máriou kúpili v roku 1919 dom od židovskej rodiny Krausovej, ktorí tam mali hostinec, obchod a pálenicu borovičky. Michal pokračoval v prevádzke krčmy spolu s manželkou. Asi v roku 1932 pridal obchod so zmiešaným tovarom. Všetok sortiment

bol do hostinca privázaný výrobkami, ako aj židovskou firmou Kellerman a Slovlikom Trenčín, sódočky z Valašských Klobúk. Pivo vozili z Přerovského pivovaru. Aby zostávalo kvalitné, přerovská firma postavila na dvore krčmy veľkú drevenú ľadovňu, izolovanú pilinami. Ľad sa sekao v zime z rieky a vošlo sa ho do nej až 15 vozov. Stála ešte v roku 1970, a to bez známk hniloby.

Centrum diania

V krčme vládol čulý spoločenský ruch. Usporiadávali sa tu zábavy, plesy, spoločenské akcie, verejné zhromaždenia, stránicke schôdze, ale aj stolnotenisové turnaje. Najsilnejším a pravidelným spoločenským podujatím bolo založenie ochotníckeho divadla r. 1919. Hrala v ňom omladina z obce a Michalove deti. Po druhej vojne činnosť pokračovala a zapájali sa do nej deti miestnej školy.

Súbežne s divadlom bol po 1. vojne založený dychový hudobný súbor. Asi v roku 1930 sa jeho kapelníkom stal Michal a súčasne hral na trúbku upravenú na ľavú ruku. V súbore hrali aj Michalovi bratia Ján – heligón, Vincent – klarinet a ako 14-ročný Michalov syn Fero na trúbku.

Michal zomiera vo veku 58 rokov na následky útrap z vojny. Michal a Mária, rod. Šánková, mali spolu šesť detí. Najstaršia Vilma (1918) vyštudovala Učiteľský ústav v Nitre v roku 1937. V tom čase mali maturitu v obci Vilma a p. Galko. Začala učiť v Nemšovej a po roku sa stala v Sedmerovci riaditeľkou. Tuná pokračovala tiež v divadelnej činnosti. Opony jej maľoval brat Fero. V roku 1950 prešla do Dubnice nad Váhom a kariéru učiteľky tu ukončila v roku 1975 odchodom do dôchodku. Zomrela slobodná, bezdetná.

B o ž e n a (1920) pracovala s rodičmi v hostinci. Vydala sa za finančníka Blechu zo Záhorskej Bystrice.

Mladá, 23-ročná zomiera na tuberkulózu a zanecháva tu dcéru Evu. Z nej sa stala vynikajúca cukrárka. Žila v Bratislave.

Ďalší pokračovatelia rodu

Syn František (1922) bol predurčený na prevzatie hostinskej živnosti. Po skončení ľudovej školy sa vyučil vo firme Sousedík na Vsetíne, odbor elektrikár a strojný zámočník. Do Vsetína dochádzal denne vlakom. V roku 1939 nastúpil do cementárne ako elektrikár. Súbežne s tým pokračoval v rokoch 1940 – 1944 s elektrifikáciou obce, ktorá započala v roku 1936. Po dieľal sa tiež na návrhu kríža na Vříšku. V roku 1944 – 1946 robil povinnú vojenskú službu ako radista v Novom Meste. Tam ho zastihlo SNP a vojakom hrozil odvoz do Nemecka. Veľa vojakov ušlo a medzi nimi aj Fero. Dlhoo sa skrýval v okolí Srnia. Po vojne pokračoval vo vojenskej službe v Topolčanoch a Brne. Po smrti otca Fero vedie krčmu do roku 1950, keď ju preberá RAJ. Matka Mária môže pracovať v krčme. František sa vracia späť do cementárne.

Fero bol od detstva všestranne nadaný športovec. Aktívne sa venoval futbalu. V r. 1936 bolo vytvorené futbalové dorastenecké družstvo, v ktorom od 14 rokov hral. O dva roky bol preradený do družstva dospelých a býval stabilne najlepším strelcom. Prejavil o neho záujem i ligový Trenčín. Žiaľ, z nutnosti pomáhať rodičom musel odmietnuť. Treba pri tom spomenúť, že obec mala ako jedna z mála v tom čase ohradené ihrisko s tribúnou. Františkovou ďalšou dominantou bol stolný tenis a lyžovanie. Vo februári 1951 sa na lyžovačke v Jizerských horách zoznamuje s Evičkou a o štyri mesiace ju ako manželku priviedie do Srnia. Neustále sa vzdeláva a je z neho výborný elektrikár. V roku 1962 bol vyslaný ako expert do Afganistanu. Svoje vedomosti zúčastnil pri elektrifikácii cementárne neďaleko Kábulu. Tuná si musel zaučiť domorodcov a riadil ich. Vybudoval si veľmi dobré vzťahy a rešpekt u afganských patriotov. Tí mu umožnili stretnutie s kráľom. Bola to najvyššia pocta. Bol požiadaný o elektrifikáciu mesta Istalif. Úspešne. Žiaľ, Taliban toto mesto, tak ako obrovské sochy v údolí kráľov, zrovnal pred pár rokmi so zemou. František zomrel v roku 1981 pri oprave banského bagra v cementárni na úraz elektrinou. Má dve dcéry.

Vlasta (1931), pre rodinu vždy Vlastička, absolvovala meštianku. Po odchode matky do dôchodku r. 1954 jej RAJ umožnil pracovať ďalej v hostici. Stala sa jeho vedúcou. Bola veľmi milá, láskavá a obľúbená žena. Vydala sa za Michala Varčeka a boli bezdetní. Až do predčasnej smrti r. 1981 pracovala v hostinci.

Najmladšia dcéra Marta, prišla na svet už starším rodičom v roku 1940. Bola o pár mesiacov mladšia, ako jej sesternica Eva.

Ladislav Kebísek vyšiel z jednoduchých pomerov a vlastným úsilím sa vypracoval medzi elitu našej armády

ciach a v rehabilitačnom zariadení vo Viedni. Tam sa naučil písať ľavou rukou a taktiež hrať na trúbku, špeciálne upravenú na ľavú ruku. (Tá bola po jeho smrti r. 1948 niekomu s podobným postihom zapožičaná do Súče. Ak niekto viete o danej rodine, rada by som poznala históriu.)

Prevádzka krčmy

Ku koncu roka 1916 sa Michal vrátil a stal sa hájnikom v panských lesoch. Ešte pred vojnou mal vzťah s Máriou Šánkovou z Rajkovca, dnes dom rodiny Polomovej. Obojstranné puto bolo silnejšie ako hendikep

To už asi v rode Kebískovcov nebolo nič zvláštne. Mala neceľých osem rokov, keď otec Michal zomrel. Pomáhala matke v hostinci. Neskôr odišla na Moravu, pracovala ako kuchárka. Vyšla sa do Luhačovic. S manželom Adom mali tri deti. Marta pracovala až do svojej smrti v hoteli v Luhačovicach.

Nositel' vyznamenaní

Ladislav (1928) bol druhorodený syn. Absolvoval meštianku a prešiel do Štátnej vojenskej reálky v Martine. Tam ho zastihlo SNP a bol nútený prestúpiť na gymnázium do Trenčína. Po maturite nastúpil do Vojenskej akadémie v Hraniciach na Morave a ukončil ju v roku 1949 v hodnosti poručíka delostrelectva. Nastúpil do Týna nad Vltavou k protitankovému oddielu ako prvý dôstojník a po roku ako veliteľ. Krátko potom bol náčelníkom 3. delostreleckého pluku v Chomutove.

V septembri 1951 začal študovať na novozriadenej Vojenskej technickej akadémii geodéziu a kartografiu v Brne. Po promócii nastúpil do vojenského topografického ústavu v Dobruške. Ako geodet a náčelník geodetického oddelenia vykonával a riadil geodetické práce v Československu. Po roku 1960 bol na GŠ-topografického oddelenia, kde mal v pôsobnosti plánovanie a organizáciu geodetických prác v armáde. V Dobruške od r. 1962 vybuďoval a riadil špeciálny geodetický útvar pre tvorbu geodetických a geofyzikálnych podkladov, potrebných pre spracovanie máp a zabezpečenie technických zariadení, predovšetkým rakiet. V roku 1966 je v Krnove a neskôr v Opave. V roku 1969 prechádza do Prahy. Je ustanovený zástupcom náčelníka topografickej služby čs. armády. Riadi harmonickú, nemšovskú a celý rad iných kartografií. Bol vo vládnej delegácii pre úpravu štátnej hranice. Od roku 1978 už vykonával funkciu jej náčelníka až do odchodu do výslužby v roku 1990. V dôchodku ešte pracoval šesť rokov na výskumných úlohách a v železničnej geodézii. Po rozdelení Československa kontroloval hraničnú líniu, a to aj Sidóniu.

Laco mal manželku Blanku z Chomutova a spolu majú syna a dcéru.

Počas aktívnej služby dostal bezpočet československých i zahraničných vyznamenaní. Prezidentom bol v roku 1987 menovaný do hodnosti generálmajor.

Obaja bratia odišli náhle, zdraví, plní života a plánov. Fero vo veku nedožitých 59 rokov a Lacko 7. januára 2020, pár dní pred vekom 92 rokov.

Som presvedčená, že v obci je veľa ďalších rodín s osobnosťami, umelcami, vedcami a my o nich nevieme. Nenechávajme si tieto osobnosti iba pre blízku rodinu. Zviditeľnime ich a nehanbime sa o nich písať. Vytvárajme nekonečné rodokmene a spájajme ich.

Nepátrala som v archívoch ani v matrike, ale znalosti o našich predkoch poznám z rozprávania rodičov a rodinných písomností.

Karneval v MŠ

Henrieta Kebísková

Prírodným v čase radosti, veselosti, stretávaní sa, zábavy, ktoré patria k fašiangom, sa i v našej MŠ konal tradičný detský karneval, a to dňa 19. 2. 2020. Deti už ráno prišli v pútavých maskách, ktorými spestrili celý deň nielen sebe, ale i pani učiteľkám, ktoré taktiež prekvapili svojimi škraboškami, oblečením a líčením. Deti prežívali karneval v jednotlivých triedach – najskôr súťažami, pohybovými hrami a potom

spoločnou veľkou prehliadkou masiek a diskotékou. Všetky masky boli originálne, zaujímavé, nápadité, ale zvlášť veľký obdiv patrí rodičom, ktorí si dali námahu a ukázali svoju tvorivosť vlastnoručnými dielami. Deti sa v každej maske cítili dobre a spontánne sa zabávali, až unavené po dobrom obede zaľahli do svojich postieľok. Ako odmenu si deti odniesli domov nielen plno zážitkov, ale i sladké maškrtky. Veríme, že čas fašiangov bude-me i o rok spolu oslavovať.

FOTO: ARCHÍV MŠ

Návšteva knižnice

Mária Kumančíková

Hovorí sa, že kniha je najlepší priateľ človeka. V našej MŠ sa každoročne celý týždeň venujeme knihám. Rozprávame, ako sa knižka narodí, ako s ňou zaobchádzame, aké knihy poznáme a veľa iných vecí. Neoddeliteľnou súčasťou je aj návšteva obecnej knižnice. Nebolo tomu inak ani tento rok. V knižnici nás privítal knihovník p. Miroslav Klúčovský. Deťom ukázal, aké druhy kníh v knižnici máme,

ako sú roztriedené, že každá z kníh potrebuje svoj „rodný list“. Oboznámil ich s poriadkom, ktorý musíme v knižnici dodržiavať, alebo ako si požičiavať knihy. Deti so záujmom počúvali i odpovedali na jeho otázky. Mali možnosť si „prečítať“ knižky, ktoré si vybrali. Samozrejme, za svoje pekné správanie boli odmenené sladkou odmenou. Na záver ich p. Klúčovský pozval, aby s rodičmi a súrodencami navštevovali našu obecnú knižnicu častejšie.

FOTO: ARCHÍV MŠ

Z činnosti Jednoty dôchodcov v našej obci za rok 2019

Mária Kussová

V našej organizácii Jednota dôchodcov Slovenska č. 15 sme počas roka 2019 realizovali nasledujúce činnosti (pravidelné týždenné stretávania sa sú samozrejmosťou):

Pripravili sme fašiangové posedenie.

Tiež sme si pripomenuli MDŽ.

Zrealizovali úpravu terénu a vysadili kríky na Novom cintoríne pri opornom múriku.

Upravili sme viackrát okolie pri minerálnom prameni Pod Slatinami.

Viaceré z nás boli na rehabilitačnom pobyte v kúpeľoch Bojnice.

Nezabúdali sme ani na pobyt v prírode, ktorý sme realizovali jazdou na bicykloch.

Vypočuli sme si prednášku na tému: Ako nenaletieť podvodníkom a vedieť sa ochrániť pred podvodnými návrhmi.

Uskutočnili sme autobusové zájazdy do: Bohunic, Bratislavy na výstavu Flóra, oddychový pobyt v kúpeľoch Malé Bielice, do Trnavy na prehliadku mesta so sprievodcom, kde sa práve vtom čase konala výstava kvetín a voľba kráľovnej kvetín, tiež do Buchlovíc na festival cesnaku.

Týmto prezentujeme našu prácu v organizácii, že to nie je len bezduché vysedávanie a klebetenie počas týždenných stretávaní.

Rada školy

Martina Hanusová
riaditeľka školy

Rada školy je iniciatívny a poradný samosprávny orgán, ktorý vyjadruje a presadzuje verejné záujmy žiakov, rodičov, pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania. Plní funkciu verejnej kontroly, posudzuje a vyjadruje sa k činnosti školy. Často si ju laická verejnosť mylne zamieňa s rodičovským združením. Má však oveľa väčšie právomoci, ale aj zodpovednosť.

Rada školy:

- uskutočňuje výberové konanie na vymenovanie riaditeľa,
- navrhne na základe výberového konania kandidáta na vymenovanie do funkcie riaditeľa,
- predkladá návrh na odvolanie riaditeľa alebo sa vyjadruje k návrhu na odvolanie riaditeľa,
- vyjadruje sa ku koncepčným zámerom rozvoja školy, školskému vzdelávaciemu programu a iným dôležitým dokumentom.

V marci sa skončilo funkčné obdobie rady školy. Touto cestou by som sa rada poďakovala všetkým jej členom, ktorých podpora, tvorivé návrhy a zdravá kritika pomáhali zlepšovať život na našej škole.

Od decembra do januára prebiehali voľby, v ktorých si oprávnení voliči zvolili jednotlivých zástupcov za

rodičov ZŠ, MŠ, pedagogických a prevádzkových zamestnancov. V pondelok 9. marca 2020 sa uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie Rady školy pri Základnej škole s materskou školou Václava Mitúcha, Školská 368/2, Horné Srnie. Súčasne rada školy bude pracovať v tomto zložení:

Zástupca pedagogických zamestnancov ZŠ:

Mgr. Mária Papierniková

Zástupca pedagogických zamestnancov MŠ:

Mgr. Mária Gabrielová

Zástupca ostatných zamestnancov školy:

p. Tomáš Trška

Zástupcovia rodičov žiakov ZŠ:

p. Monika Prošňanská

Ing. Monika Kovačovicová

Mgr. Silvia Ondrejičková, PhD.

Zástupca rodičov detí MŠ:

Bc. Juraj Húserka

Zástupcovia delegovaní zriaďovateľom:

Ing. Jaroslav Papiernik, poslanec OZ

p. Jarmila Pavlačková,

poslankyňa OZ

Ing. Peter Mierny,

poslanec OZ

Ing. Vladimír Ondrejička,

PhD., poslanec OZ

Predsiedníčkou rady školy sa opätovne stala pani Monika Prošňanská.

Novej rade školy želim, aby prijímala rozhodnutia, ktoré budú na prospech našej školy, jej žiakom, rodičom a zamestnancom.

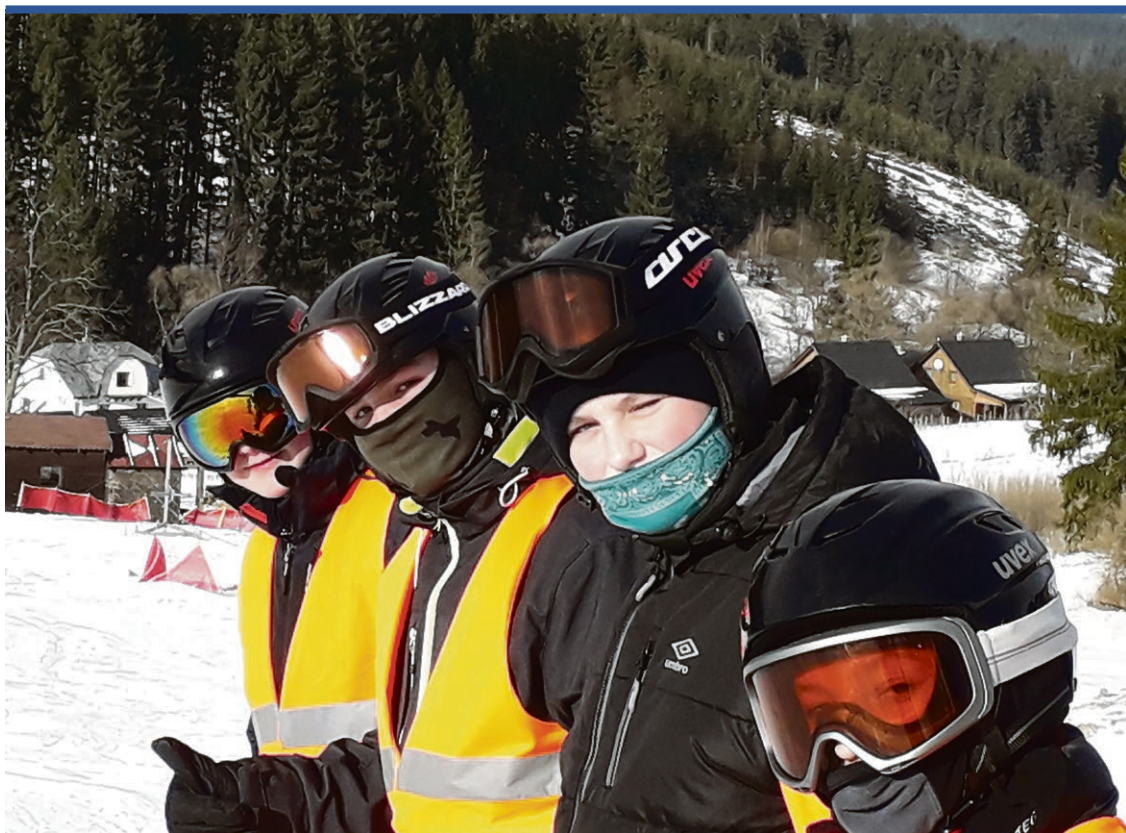
ZŠ s MŠ Václava Mitúcha,
Školská 368/2, Horné Srnie
Vás pozýva na

Zápis do 1. ročníka

**20. apríla 2020
od 12.00 do 17.00
v budove školy**

Zápis sa koná
bez osobnej účasti dieťaťa

Prineste si:
rodný list dieťaťa,
občiansky preukaz
zákonného zástupcu
a 12 € na pracovné
zošity

Lyžiarsky výcvik

Siedmačky Ema a Sima

V nedeľu 9. 2. 2020 prišiel deň „D“. Celá trieda sme sa vybrali na lyžiarsky výcvik. O jedenástej nás autobus vyzdvihol pred školou. Odprevadiť nás prišli rodičia a myslím, že ani jednému sa v očiach neleskli slzy smútku, ale skôr radosti (teda česť výnimkám). Všetci sme nastúpili a po hodine veselej (mobilovej) zábavy v autobuse sme prišli do malej dedinky Makov.

Ubytovali sme sa v penzióne Poľana, ktorý je umiestnený na veľmi dobrom strategickom mieste – hneď vedľa obchodu s potravinami. HURÁ čipsy a sladkosti! Hneď po ubytovaní sme sa obliekli a išli na svah. Ako prvé si niektorí z nás išli požičať lyžiarsky výstroj. Inštruktori si pre nás pripravili skúšku našich lyžiarskych schopností. Povedzme si na rovinu, nedopadlo to veľmi slávne! Hneď nám bolo jasné, že inštruktori budú mať veľa práce.

Každé ráno nás hneď po raňajkách zaviezli na svah. Naše lyžovanie bolo rozdelené na ranné

a poobedné a medzi nimi sme mali obed a hodinovú siestu. Po večeri nám „učitelia – inštruktori“ pripravili zaujímavý program – karneval v maskách alebo rôzne zaujímavé hry. Jeden večer sme naopak mali my žiaci pripraviť program pre učiteľov. Bolo to ozaj zábavné a myslím, že aj im sa to páčilo. Mali sme aj zopár úrazov, ale nie všetky sa stali na svahu. Náš spolužiak si ráno na izbe zlomil prst na nohe. Stal sa pre nás hrdinom, pretože sa nepriznal a celý deň s týmto zranením lyžoval. Každý večer o 21.30 nastala chvíľa, ktorá sa nám v bežnom živote nestáva veľmi často. Na noc sme museli odovzdať mobily!!! Niektorí z nás to brali veľmi ťažko.

Vo štvrtok sme absolvovali súťaž o najrýchlejšieho lyžiara a lyžiarku. Už tu bolo jasné, že naši inštruktori odvedli naozaj dobrú prácu, pretože všetci sme boli schopní zvládnuť náročnú slalomovú trať. V piatok po rannom lyžovaní a obede po nás prišiel autobus. Šťastní a zdraví sme sa vrátili domov. Veľmi sme si to všetci užili!

FOTO: ARCHÍV ZŠ

Srdcom, dušou učiteľ

Martina Hanusová
riaditeľka školy

Minulý rok vznikla pri príležitosti Dňa učiteľov milá tradícia oceňovania práce pedagógov na našej škole. Ocenenie „Srdcom, dušou UČITEĽ“ je určené za dlhoročnú aktívnu prácu pedagóga, ktorý šíri dobré meno našej školy a pozitívne formuje našich žiakov. Toto ocenenie si v tomto roku za svoju prácu prevzala pani učiteľka Helenka Mačinová. Nasledujúce riadky priblížia jej prácu na našej škole.

Mgr. Helena Mačinová pôsobí ako pedagóg na Základnej škole v Hornom Srní už 33 rokov. Jej aprobačné predmety fyzika a technická výchova

vyučuje zanietene a snaží sa žiakov priťahovať a motivovať aj k takýmto technickým vedám. Je učiteľkou, ktorá svoje povolanie vníma ako poslanie. Úspešne pripravuje svojich žiakov na fyzikálne a technické olympiády, objavuje v nich technické nadanie a prebúdza v nich túžbu zamerať sa na tieto predmety aj v ich ďalšom štúdiu. Učebnú fyziku premenila so svojimi žiakmi na jednu z najkrajších učební na našej škole, spolu vytvorili sériu nástenných obrazov, ktoré približujú fyziku a ich zákony vtipnou a pútavou formou. Od roku 2008 vykonáva funkciu zástupkyne riaditeľa školy. Darí sa jej prinášať inovácie aj do práce ostatných pedagógov: elektronická triedna kniha,

elektronická dochádzka žiakov a zamestnancov, elektronická žiacka knižka. Nových kolegov a kolegyne trpezlivo zaučá do chodu našej školy. Už sedem rokov tvoriví žiaci pod jej vedením tvoria na krúžku šikovných rúk malé umelecké dielka. Pletú, malujú, šijú, lepia, pečú, zdobia, no jednoducho tvoria a tešia návštevníkov školy, školských a obecných trhov.

Mgr. Helena Mačinová pôsobí veľmi skromne, je zžitá s obyvateľmi tejto obce, pozná radosti, ale aj starosti žiakov a ich rodičov. Súčasťou jej práce je ľudský prístup, odbornosť, tvorivosť, obetavosť a slušnosť. Vedenie školy vysoko hodnotí jej pracovitnosť, spoľahlivosť, ohotu a spolupatričnosť ku škole a obci.

Zber papiera „Starý papier – nová kniha“

Eva Šumichrastová

Mať na škole dobrú knižnicu nie je samozrejmá vec. Knižnica v akejkoľvek podobe je obrovským zdrojom informácií, v našich podmienkach sa snažíme, aby v nej žiaci našli nielen rôzne žánre, ale aj regionálnu literatúru a čitateľské časopisy.

Staré knihy, ktoré nie sú pre dnešné deti už príťažlivé, postupne uvoľňujú priestor novým. Výrazne nám pri tom pomáha akcia „Starý papier – nová kniha“. Výťažok zo zberu starého papiera sa využíva na nákup nových kníh rovnomerne pre 1. aj 2. stupeň. O výbere kníh rozhodujú nielen vyučujúci, ale aj žiaci – čitatelia, ktorí prichádzajú s návrhmi nových knižných titulov. Mladá knihovnička Nelka Makovcová pomáha spolužiakom pri požičiavaní kníh a stará sa, aby knihy boli na svojom mieste.

Knižnica má byť priestorom, kde sa dáva voľnosť detskej fantázii, neskúša sa a nepíše sa písomky. Jej vstup sme oživilí bütľavým stromom, ktorý „stráži“ všetky tajomstvá ukryté v knihách. Jeho bütľavi- na slúži ako „nemý kamarát“,

ktorému môžu žiaci všetko povedať.

Pod stromom našla svoje miesto „knižná búdkka“ v podobe vtáčej búdky a lavička, na ktorej si môžu žiaci knižky prezerať alebo čítať. Okrem knižiek si môžu čítať aj z časopisu Slniečko alebo riešiť rôzne súťažné otázky, ktoré knižnica pripravuje.

O tom, že žiacka knižnica stále „žije“ svedčia aj opakujúce sa a nové akcie, besedy: návšteva spisovateľov Branislava Jobusa a Gabriely Futovej, Noc v knižnici, Čítame so starými rodičmi „Babka, dedko podme spolu čítať“, Čitateľský maratón, česko-slovenský projekt „Záložka do knihy spája školy“, Čítame s predškólakmi. Na jar je pre žiakov II. stupňa pripravený čitateľský workshop s Tiborom Hujdičom.

Kedysi patrila kniha medzi najvzácnejšie a možno najčastejšie vianočné darčeky, dnes ju pod stromčekom nájdeme len tretina našich žiakov (z vlastného prieskumu) – aj to často ostanú neprečítané. Zapojením sa do zberu papiera prispejete ku kúpe nových kníh do žiackej knižnice pre vaše deti a vnúčatá.

Základná škola s materskou školou V. Mitúcha, Horné Srnie organizuje tradičný jarný ZBER PAPIERA

„Starý papier – Nová kniha“

Zviazaný papier (nie kartón) budete môcť priniesť do vestibulu (alebo pred hlavný vchod) školy. O presnom termíne zberu Vás vzhľadom na momentálnu karanténu budeme informovať na web stránke školy i v obecnom rozhlas.

Podporíte tak nákup nových kníh do školskej knižnice

Ďakujeme

Podávanie žiadosti na prijatie dieťaťa do MŠ

Vedenie ZŠ s MŠ oznamuje, že podávanie žiadosti na prijatie dieťaťa do MŠ sa uskutoční v dňoch od 4. do 7. mája 2020 v kancelárii zástupkyne pre MŠ v sídle MŠ v čase od 12.00 do 15.30 hod.

Zákonný zástupca prinesie vyplnenú žiadosť, podpísanú oboma rodičmi, potvrdenie od detského lekára sa nevyžaduje. Zákonný zástupca ho doloží pri nástupe dieťaťa do MŠ.

K overeniu je potrebný rodný list dieťaťa a preukaz totožnosti zákonného zástupcu. (Žiadosť je dostupná na webovej stránke MŠ alebo v kancelárii zástupkyne MŠ.)

Krúžková činnosť na našej škole

Každoročne sa škola usiluje ponúknuť žiakom čo najpestrejšiu paletu krúžkov, ktoré v popoludňajších hodinách zmysluplne vyplňajú ich voľný čas. Niektoré sú zamerané na šport, iné na umenie, tanec, spoznávanie Slovenska, rozšírenie ich jazykových schopností, manuálnych zručností, talentu.

Martina Hanusová
riaditeľka školy

Kedže na tieto činnosti má škola iba obmedzené zdroje, rada by som poďakovala všetkým vedúcim krúžkov a priblížila ich prácu širokej verejnosti.

Zdenko Lipták: Vodácky krúžok

Vodácky krúžok už má na našej škole dlhú tradíciu a dobré výsledky. Zimná príprava prebieha v telocvični. Tréninky s mladšími žiakmi sú zamerané na zvýšenie všestrannej pohyblivosti, starší žiaci sa zameriavajú na rýchlostnú vytrvalosť. S tréning-

Zdenko Lipták: Športové aktivity dievčatá

Športové aktivity dievčat sú primárne zamerané na hru basketbal. Dievčatá sa postupne učia prihrávky, dribling a strelbu na kôš. Tréning starších žiačok je už zameraný na samostatné riešenie herných situácií. Tento rok sa dievčatá zúčastnili dvoch turnajov, na ktorých podali bojovné výkony. Veríme, že tvrdým a poctivým tréningom dosiahneme v budúcom roku ešte lepšie výsledky.

Lenka Mutňanská a Helena Galková: Cvičenia z profilových predmetov

Tento krúžok poskytuje deťom možnosť lepšie sa pripraviť na Testovanie 9 z predmetov slovenský jazyk a literatúra a matematika. Príprava spočíva v prehľbovaní učiva, rozborov testov z predchádzajúcich ročníkov a z riešenia úloh na základe záujmu žiakov.

Igor Tinák – Florbal

Podarilo sa nám naštartovať aj tento šport, ktorý už v našej obci fungoval aj medzi dospelákmi. Tréninky nám teraz skomplikovala uzávierka športovej haly, takže sme sa presunuli do telocvične.

Eva Šumichrastová – Folklór

Folklórny krúžok Kamenček funguje na škole od roku 1996. Spracúva najmä zvyky a tradície z blízkeho okolia, žiaci však spoznávajú aj ostatné slovenské regióny. V repertoári má napríklad pásma Na svadbu, Do školy, V Hornom Srní za humnami,

Po Slovensku vlakom

dôchodcov, cementárov, mamičky, ale radosť rozdával aj ostatným v našej obci. Momentálne ho navštevuje 28 žiakov vo veku 8 až 15 rokov.

Dagmar Kubíčková: Hasičský krúžok

Už druhý rok si vychovávame mladú generáciu hasičov. Pred požiarňou zbrojnicou trénujú útoky a modelové situácie. Minulý rok zaviedli tradíciu „Pálenia Ďura“ a zúčastnili sa oblastnej hasičskej súťaže.

Športové aktivity chlapci

Emília Jurčová: Krúžok ruského jazyka

Ako sa vraví, koľko rečí vieš, toľkokrát si človekom... Okrem toho, že ruština je úradným jazykom RF, je aj jedným z naj-

rozšírejších jazykov sveta. Na svete hovorí ruštinou viac ako 250 mil. ľudí. Dohovoríte sa ňou v krajinách bývalého ZSSR, ale aj v Izraeli či Nemecku. Po angličtine je ruština druhým najpoužívanejším jazykom na internete a jedným z dvoch úradných jazykov Medzinárodnej vesmírnej stanice. Keďže je to slovanský jazyk, veľmi rýchlo a dobre sa učí. Na našom krúžku sa deti neučia len písať, čítať a rozprávať, ale spoznávajú aj tradície, kultúru a zvyky ruského národa.

tok a prírodných krás Slovenska. Raz mesačne, väčšinou v sobotu, deti 3. až 7. ročníka s pani učiteľkami vymenia sobotný komfort za skoršie vstávanie, cestovanie, turistiku a pohyb. Odmenou sú im nové zážitky a dobrodružstvá s kamarátmi.

Helena Mačinová: Šikovné ruky

Krúžok šikovných rúk na tejto škole funguje už sedem rokov. Pri úplných začiatkoch nám pomáhali pani dôchodkyne. Každoročne pripravujeme výrobky na vianočné trhy, veľkonočné trhy a aj pre naše mamičky a babičky ku DŇU MATIEK. Členky nášho krúžku sa pravidelne starajú aj o výzdobu školy, ktorá v každom ročnom období žiari inými farbami a originálnymi výrobkami. Za posledné roky sme na škole organizovali TEKVIČKOB-RANIE, JARNÉ TVORIVÉ DIELNE, VIANOČNÉ PEČENIE FRGÁLOV. Chceme sa poďakovať všetkým, čo nám pomáhali a prispeli na výrobu našich výrobkov.

Jozef Bartalos: Športové aktivity chlapci

Tento krúžok je zameraný na dokonalejší rozvoj športových aktivít u detí. Cieľom je príprava na rôzne športové súťaže organizované CVČ Trenčín. Pravidelne a úspešne sa zúčastňujeme turnajov vo vybíjanej, futsale, basketbale, hádzanej a volejbale.

FOTO: ARCHÍV ZŠ

Krúžok ruského jazyka

gom na vode začíname v máji. Kanoistická sezóna štartuje pretekmi v Piešťanoch v máji, v júni sa zúčastníme pretekov v Šamoríne a Trenčíne, v júli v Novákoch a v auguste budú Majstrovstvá Slovenska na krátke trate.

Drapky, Na Vlára, Lúčne hry, Vynášanie Moreny či Vianočné oblátky. Kamenček je už dlhé roky neoddeliteľnou súčasťou rôznych školských či obecných akcií, často sa zúčastňuje vystúpení pre seniorov, invalidných

Literárny klub Poema funguje už siedmy rok

Uplynulo už sedem rokov, odkedy bol v Hornom Srní založený literárny klub Poema. Organizuje literárne kaviarne, vyhlasuje súťaže a v neposlednom rade prispieva k rozvoju kultúrneho života v obci.

**Vilma Martišková
Anna Prnová**

Literárny klub Poema bol založený v roku 2013. Hneď na začiatku svojej činnosti sa členovia klubu (nadšenci a milovníci pekného slova a literatúry) rozhodli spropagovať svoju činnosť v obci i v širšom okolí tým, že vyhlásili celoslovenskú súťaž v tvorbe poézie a prózy pod názvom Villa Zerna. Už v prvom ročníku sa do súťaže VILLA ZERNA 2014 prihlásil veľký počet autorov z celého Slovenska a odborná porota mala čo hodnotiť. Súťažilo sa v dvoch základných kategóriách, a to: poézia a próza, pričom tieto kategórie sú rozdelené ešte do štyroch podskupín, a to: žiaci ZŠ 3. – 5. ročník, žiaci ZŠ 6. – 9. ročník, študenti stredných škôl a kategória študenti VŠ a dospelí bez obmedzenia veku. Taktiež sú v rámci literárnej súťaže udeľované mimoriadne ceny, a to: Cena starostu obce Horné Srnie a Cena literárneho klubu Poema. V prvom ročníku získala cenu starostu obce Vilma Martišková za báseň MILOVAL SI. Cenu literárneho klubu Poema získala pani Mgr. Eva Šedivá za prózu HVIEZDA ZAMILOVANÝCH. Celkovo bolo v prvom ročníku ocenených 34 autorov. V ďalších rokoch sa počet účastníkov zvyšoval, stúpala kvalita príspevkov a občas aj počet cien, keďže bol problém vybrať v každej kategórii tri najlepšie práce. V tomto roku sme vyhlásili už 7. ročník a keďže sedmička je šťastné číslo, veríme, že bude rovnako úspešný ako aj predchádzajúce ročníky. Tu by sme chceli spomenúť a poďakovať sa hlavne Obecnému úradu v Hornom Srní, vďaka ktorému sa nám darí organizovať túto súťaž – vďaka za bezplatné poskytnutie priestorov pre činnosť klubu i slávnostné vyhodnocovanie výsledkov. Vďaka finančnému príspevku obce sa nám každoročne darí vydávať zborník ocenených prác, a tak pomáhame začínajúcim autorom presadiť sa na literárnom poli, keďže zborník má ISBN a zasielame povinné výtlačky do renomovaných knižníc. Ďalej by sme sa chceli poďakovať spoločnostiam CEMMAC, a. s., a Bricol, s. r. o., za sponzorské ocenenia a v neposlednom rade vďaka páňovi Jurajovi Chlebanovi, ktorý nám posledné slávnostné vyhodnotenie ozvučil bez nároku na honorár.

Medzi ďalšie pravidelné aktivity literárneho klubu patria literárne kaviarne. Prvá sa konala 11. 10. 2014 pod názvom „Jesenné veršovanie“. Ďalšia kaviareň sa konala 17. januára 2015 a mala názov „Hľadanie zimnej poézie“,

Milovníci literatúry sa stretávajú v hojnom počte. Literárny zážitok umocňuje aj hudobný sprievod

posledná a zároveň prvá tohtoročná mala názov „Poézia za dverami“ a uskutočnila sa 19. februára 2020. Počas týchto literárnych posedení sme privítali mnoho významných hostí, ako: členov literárneho klubu GENERÁCIA NULA z Banskej Bystrice – Paliho Korbu, Petra Papšu a Ľuda Majera. Ako

hudobný hostia vystúpili žiaci zo ZUŠ Nemšová, ZUŠ v Dubnici nad Váhom a ZUŠ v Trenčíne. Taktiež sme privítali členov z literárneho klubu OMEGA z Trenčína, literárneho klubu GALAXIA z Dubnice nad Váhom a literárneho klubu Taksí z Topoľčian. Počas svojej existencie zorganizoval literárny

klub viacero výstav, či už fotografických, historických, alebo svoje výtvarné dielka odprezentovali žiaci ZUŠ v Nemšovej a ZŠ v Hornom Srní.

Spolu sme usporiadali štrnásť literárnych kaviarní:

1. Jesenné veršovanie (11. 10. 2014)
2. Hľadanie zimnej poézie (17. 1. 2015)
3. Snežienky a (h)lásky (28. 3. 2015)
4. Letné veršovačky (15. 9. 2015)
5. Adventná (28. 11. 2015)
6. Na vysokých podpätkoch závejmi (19. 11. 2016)
7. Vinšujem Vám vinše (21. 1. 2017)
8. Prebúdzanie snežienok (18. 3. 2017)
9. Septembrové hláskovanie (16. 9. 2017)
10. Októbrové hlásky (25. 10. 2017)
11. Múzeum Bohunice (13. 10. 2018)
12. Literárna kaviareň dozrievanie (21. 11. 2018)
13. Vinšujem Vám Nový rok (28. 1. 2019)
14. Poézia za dverami (19. 2. 2020)

Už tretím rokom organizujeme v rámci marca – mesiaca knihy literárne štvordnie v spolupráci s miestnou knižnicou v Hornej Súči, múzeom v obci Bohunice a s centrom voľného času Včielka v Púchove.

Naši členovia nezahŕajú ani na literárnom poli. Prispievajú do súťaží v tvorbe poézie a prózy a získali už viaceré ocenenia. Pán Klúčovský píše aforizmy, ktoré boli ocenené v lit. súťaži Jozefa Braneckého pod názvom: „Štúňa sa tajne s dažďom zhovára“, ktorú organizuje Miestny odbor

Matice slovenskej v Trenčíne. Získal ocenenie Miestneho odboru MATICE slovenskej. Podobne získali ocenenie aj Vilma Martišková, Anka Prnová a Dorotka Karabová. Ďalšie ocenenia získali naši členovia v Literárnej súťaži Karolíny Brustleovej, v LS Hornonitrianskej knižnice, v súťaži o Cenu Dominika Tatarku, o Cenu Slovenského učeného tovarišstva a iných.

Krásnu poéziu píše aj Daniela Sádovská. Hľadá čaro všedných okamihov bežného života a v jej prácach sa mnohokrát odrážajú spomienky na detstvo. Pán Boris Martinák prispieva svojou tvorbou aforizmov, ktoré predstavuje aj na literárnych čítačkách, ktoré sa uskutočňujú v rámci literárnych kaviarní.

S pomocou OÚ v Hornom Srní a spoločnosti CEMMAC, a. s., sa nám podarilo vydať Almanach LK PoeMa, kde okrem prác aktívnych členov nájdete aj práce ďalších občanov Horného Srnia, ako sú pán Alojz Krajčí, pani Evka Šedivá a iní. Anna Prnová je členkou lit. klubu Omega v Trenčíne, ktorý vydal v roku 2018 zbierku prác svojich členov pod názvom Svet čarovných slov.

V roku 2014 vydala Anna Prnová v spolupráci s pani Evkou Očkayovou a pani Milkou Filipovou zbierku básní pod názvom „Zbierka Poézie“. Knižka je ilustrovaná fotografiami Janka Žovince z cyklu „Tam u nás“. Pani Nadežda Kočišová sa k básňam Anny Prnovej vyjadrila slovami: „Básne Anny Prnovej sú ekonomicko-ekologické. Zdanlivo jednoduché, v krátkej suknici, lež spredu nevidieť tajný krinolínový závoj dokonale kopírujúci jej nezlomnú chrbtovú kosť. Na nič a nikoho sa nehrá. Nežne, pevne si stojí za každým vyvoleným slovom, ktoré totálne vystihuje jej vnem-pocit zo seba či okolia...“

V roku 2018 vydala zbierku poézie pod názvom „Dozrievanie“ pani Vilma Martišková. Knižka obsahuje básne ocenené vo viacerých literárnych súťažiach. V závere knižky môžeme nájsť hodnotenie Vilminej poézie očami pani Dáše Illyovej: „Pani Vilma je človek, ktorý vidí význam maličkostí, krásu každodennosti, nesmrteľnosť v pominuteľnosti. Vilmuška vie sláviť kratochvílu i premeniť slzy sklamaní v dušu sa dotýkajúce verše...“ Aj tieto slová svedčia o literárnej zrelosti našich členov.

Prajeme literárnemu klubu Poema veľa úspešných autorov, hlavne do ďalších rokov vytrvalosť a veľa optimizmu. V tejto práci chceme pokračovať aj v roku 2020.

FOTO: MIROSLAV KLÚČOVSKÝ

Literárne kaviarne spestrujú aj nadaní žiaci ZŠ

Hostovanie v knižnici

Krížovka

Dedo Papiernik sa pýta doktora Šebíka:
- Pán doktor, čo mám robiť? Ustavične sa rozprávam sám so sebou.
- Z toho si nič nerobte, to prejde. - Prejde, ... (dokončenie v tajníčke)

	ZOHLO	NÁREK	OVČIA VLNA S KOŽOU	PATRIACA APOVI	KORMIDLO V AUTE	JE (ANGL.)	SPOL. S R. O. (ANGL.)	VERDIHO OPERA	POMÔCKY: BIOTA, AYGO, PTA	MESTO V ČR	ŠPANIELSKA SKR. PESETY	MENO AURELA	OPEČENÉ MUČNE JEDLO	TAJNÍČKA 2	SKYPRI PÓDU
ZREPAROVAĽA									A EŠTE ČOSI (KNIŽNE)						
TAJNÍČKA 3									RAD STEHOV (KRAJČ.) ŠVEDSKA VEREJNO-PRÁVNÁ TELEVÍZIA (SKR.)						
STARŠIA ZNACKA MYDĽA						DOPLNKOVÉ DŮCHODKOVÉ SPORENI OZDOBA RUKY				ZDŮRAZNENÉ ALE DRUH DISPLEJA					
OBYVATEĽ OČOVEJ							AGNES VICES LEGATI (SKR.) (LEŽAŤ) UHOROM				OČISTI VO VODE SEDACIA POLOHA TEĽA				
POMÔCKY: ESES, LÁNOL, ADUT, MELES	ZDOBIL TEPANIM	PRIDÁ SOĽ	LETOPIŠ JAZVEC (LAT.)					TRACTION CONTROL SYSTEM GALKO (PRIMENO)				STARORÍMSKY POZDRAV RASTĽ A ŽIVOCIŠNY ŽIVOT URČITEJ OBLASTI			
PRIATEĽ JERRYHO				KLUS (HOVOROVE) ŠAMPANSKÉ				PREPRAVKA DRUH SYRA							TYP TOYOTY
DVAKRÁT ZNÍŽENÝ TON E					TROMF V KARTÁCH				NEDOSPĚLÝ ČLOVEK KUBÁNSKY ALKOHOL						
POZEMOK, ROLA					HNACÍ STROJ UKAZOVACIE ZÁMENO				KYSLÉ PRISADY DO JEDÁĽ RADA BEZPEČNOSTI (SKR.)						
TAJNÍČKA 1													INICIÁLY HERCA GOGÁĽA		
KARTA							DRUH TANCA						EX OFFO (SKR.)		

Spoločenská kronika

Naši noví občania

Michal Masarčin
Juraj Šulhánec
Patrícia Micháliková
Roman Pagáč
Elias Lamačka
Anna Matejková
Patrik Matejka
Michaela Kadúchová
Mário Michael Vavro

Manželstvo uzatvorili

Simona Nitschneiderová
a Jakub Guga

Navždy sme sa rozlúčili

21.1.2020

Jana Kebísková

31.1.2020

Margita Štefánková

5.2.2020

Věra Hošová

11.2.2020

Milan Pagáč

16.2.2020

Jozef Pecuš

5.3.2020

Zdenka Pevná

Knižná búdka v parku

Mária Chovančíková

Obec reagovala na ponuku občianskeho združenia METRO z Martina, ktoré realizovalo výstavbu knižných búdok. Ide o komunitný projekt s názvom ĎAKUJEM, SUSED s heslom: Vezmi si knihu, po prečítaní vráť alebo vymeň za inú. Na ich stránke www.dakujemsused.sk sú knižné búdky z celého Slovenska, ktoré pomáhali zrealizovať alebo ich propagujú. Knižnú búdku sme dali preto vyhotoviť odborníkom a svojpomocne sme ju

osadili v parku pri lavičkách. Bude slúžiť vášnivým čitateľom všetkých vekových kategórií, ktorí si v dnešnej uponáhľanej dobe nájdu čas a vedia sa zahĺbiť do zaujímavého príbehu. Kto máte doma nepotrebné knihy, ktorým chcete dať ešte druhú šancu, môžete ich ponúknuť prostredníctvom obecného úradu alebo knižnice pre verejnosť do knižnej búdky. Keďže sa v tomto období neďalo urobiť slávnostné otváracie podujatie – uvedenie knižnej búdky do života, je od tejto chvíle k dispozícii verejnosti. Nech sa páči, čítajte!!!

Nájdite 10 rozdielov

